

Πρεσβεία της Ελλάδος
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Τόκυο

Η οικονομία της Ιαπωνίας και οι ελληνοϊαπωνικές εμπορικοοικονομικές σχέσεις

Περιεχόμενα

Σύνοψη οικονομικών εξελίξεων	σελ. 2
Οικονομική πολιτική - Abenomics	σελ. 3
Ενεργειακή πολιτική	σελ. 5
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ. 9
Εξωτερικό εμπόριο Ιαπωνίας	σελ. 11
Ελληνοϊαπωνικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις	σελ. 14
Επενδύσεις	σελ. 14
Τουρισμός	σελ. 15
Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Ιαπωνίας	σελ. 16
Προοπτικές ελληνικών εξαγωγών	σελ. 21
Αιτίες χαμηλών ελληνικών εξαγωγικών επιδόσεων	σελ. 22
Δυσχέρειες πρόσβασης των ελληνικών προϊόντων στην ιαπωνική αγορά	σελ. 22
Δράσεις προώθησης ελληνικών προϊόντων	σελ. 23
Παράρτημα: Ιαπωνία - οικονομικά μεγέθη	σελ. 24

Ιούλιος 2017

Σύνοψη οικονομικών εξελίξεων

- Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1% σε ετήσια βάση, κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου 2017. Παρ' όλο που η επίδοση είναι κατώτερη της πρόβλεψης για αύξηση κατά 2,2%, η εξέλιξη είναι θετική καθώς το ΑΕΠ κινήθηκε θετικά επί 5 συνεχόμενα τρίμηνα, για πρώτη φορά σε 11 χρόνια. Η μειωμένη επίδοση ωφείλετο στην χαμηλότερη του αναμενομένου ιδιωτική κατανάλωση καθώς και την προς τα κάτω αναθεώρηση των εταιρικών αποθεμάτων. Το ΑΕΠ αναμένεται να συνεχίσει να κινείται θετικά κατά τα επόμενα 2 τρίμηνα, καθώς εκτιμάται ότι α) θα αυξηθούν οι εξαγωγές, β) θα επιδράσουν θετικά τα μέτρα τόνωσης της οικονομίας που είχαν ληφθεί το 2016.
- Η «Στρατηγική Ανάπτυξης» της χώρας εγκρίθηκε από το υπουργικό συμβούλιο στις 9 Ιουνίου. Πρόκειται για την 15^η έκδοση στρατηγικής κατά τα τελευταία 17 έτη, συνεπώς η αναθεώρησή της δεν αποτελεί πλέον είδηση. Κατά την τελευταία της φουτουριστική έκδοση, έκτασης 800 σελίδων, ονομάζεται «Κοινωνία 5.0» και βασική θέση είναι ότι η ανάπτυξη της τεχνητής ευφυΐας, του Internet of Things (IoT), των big Data και της ρομποτικής θα επιτρέψουν στην Ιαπωνία να αντιμετωπίσει τις οικονομικές, κοινωνικές και δημογραφικές προκλήσεις
- Σημαντική επιδίωξη της οικονομικής πολιτικής παραμένει η αύξηση της παραγωγικότητας, μέσω των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο και την αλλαγή της νοοτροπίας στην εργασία (work style reform). Άλλη κύρια επιδίωξη είναι η μείωση του ποσοστού του δημοσίου χρέους ως προς το ΑΕΠ που ανεξαρτήτως τρόπου υπολογισμού έχει ξεπεράσει το 250%.
- Κατά την τελευταία συνεδρίαση της Κεντρικής Τράπεζας της Ιαπωνίας (BoJ) δεν σημειώθηκε μεταβολή της νομισματικής πολιτικής. Διατυπώθηκε ήπια αισιοδοξία για την πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης, κύριας συνιστώσας του ΑΕΠ, και της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς και επιφύλαξη ως προς την εξέλιξη του πληθωρισμού, με την πλειοψηφία μελών του διοικητικού συμβουλίου της BoJ να υποστηρίζει την συνέχιση της πολιτικής νομισματικής χαλάρωσης (QQE)
- Τα στοιχεία ενεργητικού της BoJ έφθασαν στο τέλος Μαΐου το ορόσημο των ¥500 τρισ. (€3,9 τρισ.). Επομένως ισούνται περίπου με το 93% του ΑΕΠ της χώρας, εν συγκρίσει προς αυτά της Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ που ισούνται με το 23% του ΑΕΠ της χώρας και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που ισούνται με το 28% του ΑΕΠ της ευρωζώνης. Από τον Μάρτιο 2013, δηλαδή προτού ξεκινήσει η πολιτική QQE, τα στοιχεία ενεργητικού της BoJ έχουν τριπλασιασθεί. Παρ' όλα αυτά, η αγορά κρατικών ομολόγων συνεχίζεται αμείωτη, καθώς δεν επιτυγχάνεται ο στόχος για άνοδο του πληθωρισμού σε 2%.
- Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) στην Ιαπωνία ανήλθαν σε ¥3,1 τρισ. (€23,5 δις.) κυρίως λόγω της αύξησης εξαγορών ιαπωνικών επιχειρήσεων από ξένους επενδυτές. Η μεγαλύτερη επένδυση ήταν η εξαγορά της Sharp από την Foxconn.
- Στο τέλος Ιουνίου, ο δείκτης του Χρηματιστηρίου Nikkei ανήλθε στις 20.033 μονάδες. Ήταν η πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο 2015 που ο δείκτης ξεπέρασε τις 20.000 μονάδες. Το υψηλότερο επίπεδο κατά την περίοδο πρωθυπουργίας του Abe είχε σημειωθεί τον Ιούνιο 2015 με 20.800 μονάδες.
- Τον Μάιο ο πληθωρισμός ανήλθε σε 0,4% σε ετήσια βάση. Αυτή η εξέλιξη είναι μεν θετική, καθώς για πέμπτο συνεχόμενο μήνα αυξήθηκε, όμως η ανοδική πίεση στις τιμές παραμένει ασθενική.
- Η ανεργία ανήλθε σε 3,1% από 2,8% λόγω των θετικών εξελίξεων στην αγορά εργασίας που ενθάρρυναν περισσότερα άτομα α) επανέλθουν στην αγορά, β) να αλλάξουν εργοδότη επιδιώκοντας την βελτίωση των συνθηκών. Η προσφορά θέσεων εργασίας ανήλθε σε 143 θέσεις για κάθε 100 άτομα που ψάχνουν δουλειά, και αυτό είναι το υψηλότερο επίπεδο τα τελευταία 43 χρόνια.
- Η πρόσφατη ήττα του κυβερνώντος κόμματος LDP στις εκλογές της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Τόκυο έχει ενισχύσει τις απόψεις των αναλυτών που υποστηρίζουν ότι η κυβέρνηση θα αναγκασθεί να ξανακάνει την οικονομική πολιτική πρώτη προτεραιότητα αντί να προωθεί πιο αφηρημένα ζητήματα, όπως η συνταγματική αναθεώρηση, όπου οι απόψεις της κοινής γνώμης δίστανται

- Οι αναλυτές συμφωνούν ότι δεν υπάρχουν μεγάλα περιθώρια πρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής και νομισματικής τόνωσης της οικονομίας. Παράλληλα, όμως, η οικονομική πολιτική φαίνεται να έχει στραφεί προς αφηρημένους μακροχρόνιους στόχους, παραμελώντας απαραίτητες δομικές μεταρρυθμίσεις, όπως η απορρύθμιση του καθεστώτος απολύσεων και η χαλάρωση του νόμου περί μετανάστευσης.

Οικονομική πολιτική - Abenomics

Ο Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, Shinzo Abe, ανέλαβε καθήκοντα στις 26/12/2012 έχοντας θέσει ως έναν από τους πρωταρχικούς στόχους της κυβέρνησής του την ανάκαμψη της ιαπωνικής οικονομίας.

Στις 14/12/2014 η κυβέρνηση Abe οδήγησε την χώρα σε πρόωρες εκλογές, καθώς τα ποσοστά αποδοχής της μειώνονταν και εκκρεμούσε η λήψη σοβαρών αποφάσεων τόσο σε πολιτικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο (επαναλειτούργια πυρηνικών αντιδραστήρων, αύξηση φόρου κατανάλωσης, δημοσιονομικό κενό, αδυναμία επανεκκίνησης της οικονομίας, διαρθρωτικές αλλαγές, κ.λ.π.). Το κυβερνών κόμμα επιβεβαίωσε την απόλυτη κυριαρχία του στην πολιτική σκηνή. Μαζί με το συγγενικό κόμμα Komeito έλαβαν 49,6% του συνόλου των ψήφων και κατέχουν πλέον 326 έδρες της Βουλής επί συνόλου 475 εδρών.

Η οικονομική αποκαλούμενη “Abenomics”, διακρίνεται σε τρία επίπεδα (“three arrows”):

1. Χρήση της νομισματικής πολιτικής για να σταματήσει ο αποπληθωρισμός
2. Ευέλικτη φορολογική πολιτική (flexible fiscal policy)
3. Στρατηγική ανάπτυξης για να επιτευχθεί αύξηση ΑΕΠ κατά 2% ετησίως την επομένη 10ετία

1) Ευρεία νομισματική πολιτική

Η ιαπωνική κυβέρνηση και η Τράπεζα της Ιαπωνίας (BoJ) σε κοινή τους ανακοίνωση (Σεπτ. 2014) γνωστοποίησαν την πρόθεσή τους να καταπολεμήσουν τον χρόνιο αποπληθωρισμό που πλήττει την χώρα, επιδιώκοντας το ταχύτερο δυνατόν πληθωρισμό-στόχο 2% έναντι του έως τότε στόχου 1%. Επιπλέον, η BoJ από το 2014 προβαίνει στην αγορά χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ύψους ¥13 τρισ. (€93,7 δισ.) κάθε μήνα-συμπεριλαμβανομένων ¥2 τρισ. (€14,4 δισ.) για την αγορά κυβερνητικών ομολόγων - έως ότου εκπληρώσει τον επιδιωκόμενο πληθωρισμό-στόχο.

Κύριοι στόχοι της ακολουθούμενης οικονομικής πολιτικής είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της συνεργασίας κυβέρνησης και BoJ προκειμένου εξαιρεθεί ο αποπληθωρισμός.
- επίπεδο πληθωρισμού 2%
- Χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής
- Υιοθέτηση μέτρων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης

Υπάρχει μερική μόνον εκπλήρωση των στόχων. Αρχικά το 2014 επετεύχθη μεν πληθωρισμός της τάξεως του 1,3% σε ετήσια βάση, όμως, αυτό ωφέιλετο κυρίως στην ευνοϊκή συγκυρία. Βάσει των τελευταίων στοιχείων, ο πληθωρισμός ανέρχεται σε 0,4%, μακριά από τον στόχο του 2%.

2) Ευέλικτη δημοσιονομική πολιτική

Στόχος είναι η αύξηση της συνολικής ζήτησης μέσω της υιοθέτησης δέσμης μέτρων τόνωσης της οικονομίας (fiscal stimulus) ανά περιοδικά χρονικά διαστήματα. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην αύξηση δαπανών για δημόσια έργα. Σε εφαρμογή αυτού, η κυβέρνηση υιοθέτησε (Ιαν. 2013) υπερμεγέθη δέσμη μέτρων ύψους 20,2 τρισ. ¥ (145 δισ.\$), με έμφαση στην ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων περιοχών από τον καταστροφικό σεισμό της 11^{ης} Μαρτίου και του πλαιρωτικού κύμματος που προκλήθηκε. Τα μέτρα αυτά εφαρμόστηκαν και θεωρείται ότι εν μέρει εξακολουθούν να συντελούν στην ανοδική πορεία του ΑΕΠ

3) Νέα αναπτυξιακή στρατηγική

Παρουσιάστηκε τον Ιούνιο 2013. Στοχεύει μεταξύ άλλων στην ετήσια αύξηση του ονομαστικού και πραγματικού ΑΕΠ κατά 3% και 2% αντιστοίχως, καθώς και στην αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατά ¥1,5 εκ. ή κατά 40%, σε ορίζοντα δεκαετίας, ως αποτέλεσμα - μεταξύ άλλων - των εξής παραγόντων:

- ενθάρρυνση συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας,

- διπλασιασμός του αγροτικού εισοδήματος και των εξαγωγών τροφίμων
- τριπλασιασμός των εξαγωγών τεχνολογίας τραίνων υψηλής ταχύτητας και πυρηνικής τεχνολογίας
- προώθηση των εξαγωγών φαρμάκων, ιατρικού εξοπλισμού και νέας τεχνολογίας αυτοκινήτων
- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ιαπωνικών πανεπιστημίων μέσω διπλασιασμού αριθμού των αλλοδαπών λεκτόρων
- απελευθέρωση πώλησης φαρμάκων χωρίς συνταγογράφηση (OTC drugs) μέσω διαδικτύου
- βελτίωσης εταιρικής διακυβέρνησης διά του διορισμού ενός ανεξάρτητου μέλους στο διοικητικό συμβούλιο των εταιρειών, παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω κυρίως ηλιακής, αιολικής και γεωθερμικής ενέργειας
- δημιουργία ειδικών οικονομικών ζωνών σε μητροπολιτικές περιοχές.

Ωστόσο, η κυβέρνηση επικρίνεται διότι θεωρείται πως δομικές αλλαγές που αφορούν την απορρύθμιση των αγορών εργασίας, υγείας, ενέργειας και γεωργίας δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη .

Αποτίμηση της οικονομικής πολιτικής

Τέσσερα χρόνια μετά την υιοθέτηση των “Abenomics”, η οικονομική πολιτική του πρωθυπουργού Abe εξακολουθεί να παράγει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, μόνον, εν μέρει. Η κυβέρνηση έχει να επιδείξει επιτυχίες στον οικονομικό τομέα, όπως η μείωση της ανεργίας σε ποσοστό περίξ του 3% και η αύξηση των εταιρικών κερδών, όμως οι στόχοι που είχαν θέσει τα “Abenomics” παραμένουν ανεκπλήρωτοι. Εξάλλου, εξωγείς παράγοντες όπως η πτώση των διεθνών τιμών του πετρελαίου συνέβαλαν θετικά αμβλύνοντας τις εντυπώσεις από την μη υλοποίηση θεσμικών αλλαγών.

Abenomics 2.0

Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Πρωθυπουργός Abe παρουσίασε τα “Abenomics 2.0”, τα οποία περιελάμβαναν 3 παραμέτρους:

- α) Οικονομική ενδυνάμωση.
- β) Υποστήριξη φροντίδας παιδιών.
- γ) Κοινωνική ασφάλιση.

Ουσιαστικά η πολιτική Abenomics 2.0 αποσκοπούσε στο να αντιμετωπίσει το δημογραφικό πρόβλημα της Ιαπωνίας που καθίσταται ολοένα και οξύτερο, απειλώντας την οικονομία της χώρας. Ωστόσο, ούτε με αυτόν τον τρόπο αντιμετωπίζεται άμεσα η ασθενής εσωτερική ζήτηση, ενώ τα αποτελέσματα της εν λόγω πολιτικής δεν αναμένεται να φανούν άμεσα τα προσεχή χρόνια.

Μέσω της οικονομικής ενδυνάμωσης, ο κ. Abe αποσκοπεί στην επίτευξη Α.Ε.Π. ύψους 600 τρις γιεν (4,76 τρις ευρώ) μέχρι το οικονομικό έτος 2020, δηλαδή αυξημένο κατά 490 τρις γιεν (3,88 τρις ευρώ), σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2014. Ο εν λόγω στόχος θεωρείται ιδιαίτερα φιλόδοξος, λαμβανομένου υπόψη του χαμηλού και πτωτικού ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας.

Ο ιαπωνικός πληθυσμός προβλέπεται ότι θα έχει μειωθεί στα 87 εκ. άτομα έως το 2060. Ο κ. Abe έχει υποσχεθεί τόσο να διατηρήσει τον ιαπωνικό πληθυσμό στα 100 εκ. τα επόμενα 50 χρόνια, όσο και να δημιουργήσει 1 εκατομμύριο επιπρόσθετες θέσεις για την φροντίδα παιδιών. Ωστόσο, έως τώρα η μόνη χαλάρωση της μεταναστευτικής πολιτικής αφορά την αύξηση του αριθμού των μεταναστών που θα γίνουν δεκτοί για να απασχοληθούν ως νοσηλευτικό προσωπικό.

Ο στόχος στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης είναι να μειωθεί στο μισό ο αριθμός των ατόμων που διακόπτουν την εργασία τους, προκειμένου να παράσχουν φροντίδα σε ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας τους.

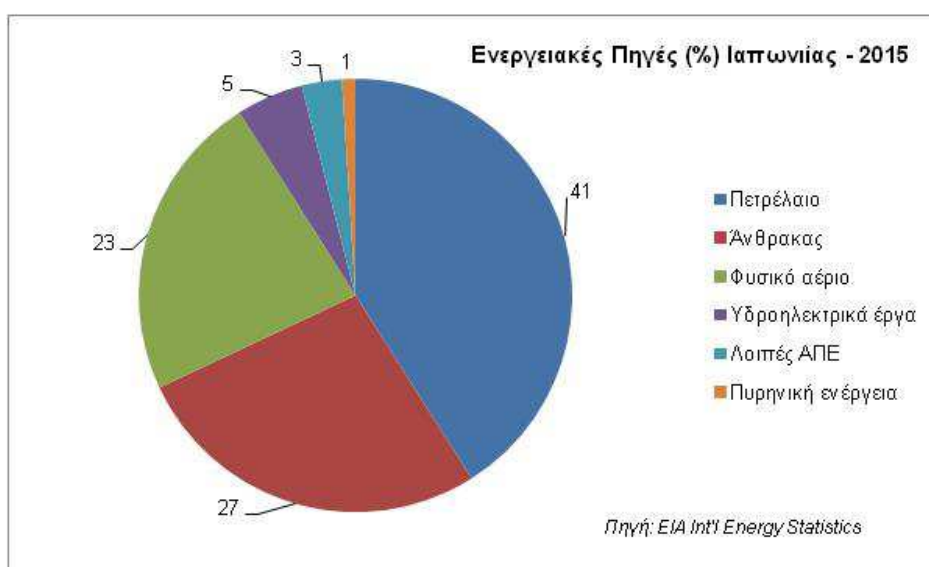
Συμπέρασμα

Η Ιαπωνία παραμένει ευάλωτη κάτω από συνθήκες παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Τα ωφέλη από την υποτίμηση του γιεν το 2016 δεν ήσαν βιώσιμα και παρά το γεγονός πως η Τράπεζα της Ιαπωνίας έχει “αγοράσει” χρόνο μέσω της πολιτικής ποιοτικής και ποσοτικής χαλάρωσης, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν ήσαν τολμηρές. Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης είναι θετικός μεν αλλά παραμένει χαμηλός, βιώσιμος πληθωρισμός δεν έχει ακόμη επιτευχθεί, ενώ η δημοσιονομική εξυγίανση παραμένει πολιτικώς δύσκολη. Μετά από 4 χρόνια Abenomics, ο δρόμος προς την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί φαίνεται να είναι ακόμη μακρύς.

Ενεργειακή πολιτική

Οι περιορισμένοι εγχώριοι ενεργειακοί πόροι της Ιαπωνίας σε συνδυασμό με τις τεράστιες ενεργειακές της ανάγκες έχουν ως αποτέλεσμα άνω του 80% της ζήτησης να καλύπτεται από εισαγωγές. Το 41% των συνολικών ενεργειακών αναγκών καλύπτεται με πετρέλαιο, 27% με άνθρακα, 23% με υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), 5% από υδροηλεκτρικά έργα, 3% από άλλες πηγές ανανεώσιμης ενέργειας, 1% από πυρηνική ενέργεια.

Με εξαίρεση την περίοδο 1973-1979 της διεθνούς ενεργειακής κρίσης, η κατανάλωση ενέργειας στην Ιαπωνία αυξάνεται διαρκώς. Ενώ η ενεργειακή ζήτηση της βιομηχανίας παρέμεινε σχετικώς σταθερή, η ζήτηση για την κάλυψη των αναγκών των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και των μεταφορών συνέχισε να αυξάνεται ασχέτως των οικονομικών τάσεων.

Από τα τέλη του '80, η Ιαπωνία μείωσε τις εισαγωγές αργού πετρελαίου από την Ινδονησία και την Κίνα ενώ αύξησε τις εισαγωγές και την εξάρτησή της από τις χώρες της Μ. Ανατολής, από τις οποίες εξακολουθεί να προέρχεται το 90% των αναγκών της.

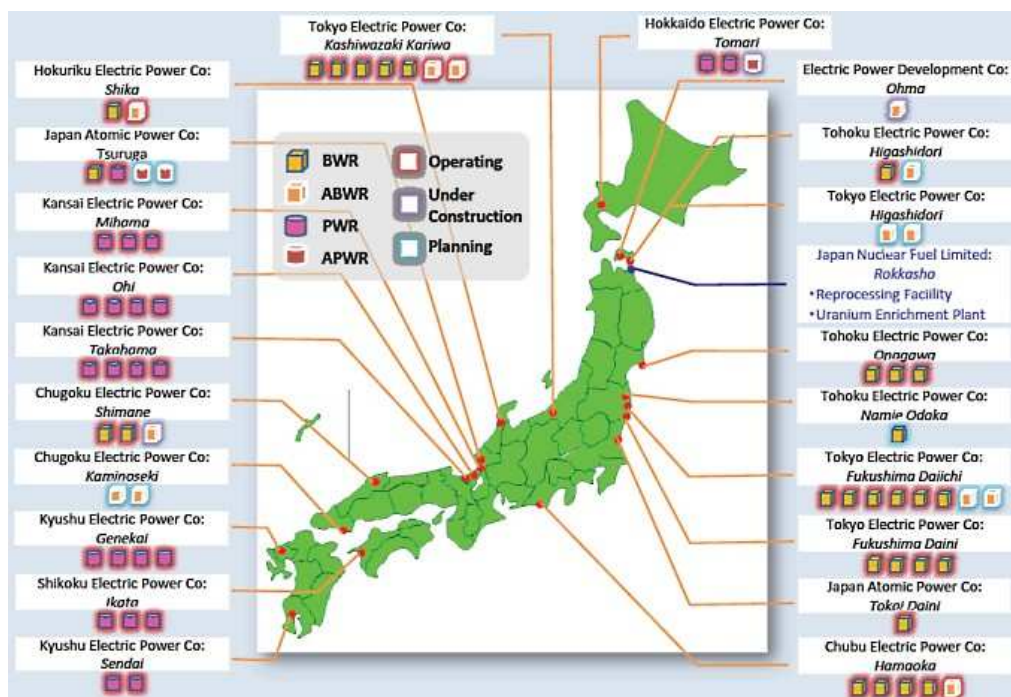
Δεδομένου ότι και ένα πολύ μεγάλο τμήμα των συνολικών της αναγκών σε πρώτες ύλες είναι εισαγόμενο, η Ιαπωνία είναι πολύ ευάλωτη στις διεθνείς εξελίξεις και η ενεργειακή ασφάλεια αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα της ιαπωνικής πολιτικής. Η ιαπωνική κυβέρνηση ευνοεί μέτρα αύξησης των αποθεμάτων ασφαλείας, την ενθάρρυνση της αυτόνομης ανάπτυξης παραγωγικών πηγών και την προώθηση της συνεργασίας με τις χώρες παραγωγής.

Οι εισαγωγές φυσικού αερίου αυξήθηκαν σημαντικά μετά την απόφαση διακοπής λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ως αποτέλεσμα του πυρηνικού ατυχήματος της Φουκουσίμα συνεπεία του μεγάλου σεισμού και του τσουνάμι που ακολούθησε τον Απρίλιο 2011.

Από το 2002 ισχύει ο «Βασικός Νόμος Ενεργειακής Πολιτικής» με τον οποίο επιδιώκεται η διασφάλιση της προσφοράς ενέργειας, η εναρμόνιση με το περιβάλλον και η χρήση των μηχανισμών της αγοράς.

Η Κυβέρνηση επιδιώκει τον υπερδιπλασιασμό της παραγόμενης ενέργειας σε 22%-24% το 2030 εκ των οποίων 7% θα προέρχεται από ηλιακή ακτινοβολία και 9,2% από υδροηλεκτρικά έργα.

Η κυβέρνηση θεωρεί την πυρηνική ενέργεια απαραίτητη αφ' ενός για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας και αφ' ετέρου λόγω του ότι είναι φθηνότερη από τις άλλες ενεργειακές πηγές.

Με το νέο ενεργειακό μείγμα, η χώρα θα επιιώξει να επιτύχει τους στόχους της σε ό,τι αφορά τις εκπομπές ρύπων. Επιδίωξη είναι το 2030 οι εκπομπές ρύπων να είναι μειωμένες κατά 26% εν σχέση προς το επίπεδο του 2013.

Το κόστος παραγωγής ηλεκτρισμού από τις διάφορες πηγές εκτιμάται ότι διαμορφώνεται ως εξής (2015):

- πυρηνική ενέργεια: ¥10.1/kW
- LNG ¥13.4/kW
- λιθάνθρακας ¥12.9/kW
- φωτοβολταϊκά ¥15.5/kW

Στο κόστος πυρηνικής ενέργειας συμπεριλαμβάνονται και οι πάσης φύσεως δαπάνες που σχετίζονται με την διαχείριση των συνεπειών του πυρηνικού ατυχήματος της Φουκουσίμα.

Πυρηνική ενέργεια

Έως το δυστύχημα της Φουκουσίμα (11/3/2011), η Ιαπωνία ήταν η 3^η μεγαλύτερη παραγωγός χώρα στον κόσμο από πυρηνική ενέργεια, μετά από τις ΗΠΑ και την Γαλλία. Ωστόσο, συνεπεία του δυστυχήματος, το σύνολο του πυρηνικού δυναμικού της χώρας τέθηκε εκτός λειτουργίας, έως ότου βεβαιωθεί η ασφαλής λειτουργία των μονάδων.

Έως το 2011, λειτουργούσαν 54 πυρηνικοί αντιδραστήρες, όλοι ιδιωτικών εταιρειών, όπως άλλωστε και το σύνολο της ιαπωνικής ενεργειακής παραγωγής. Ο πρώτος είχε τεθεί σε λειτουργία το 1966 και οι υπόλοιποι σταδιακά, ιδίως μετά από το 1973, όταν η πυρηνική ενέργεια τέθηκε ως εθνική στρατηγική προτεραιότητα.

Παρά την αντίθεση των δύο τρίτων της κοινής γνώμης, διακηρυγμένη πρόθεση της κυβέρνησης είναι η σταδιακή επανένταξη της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της χώρας, ώστε να μειωθεί το ενεργειακό κόστος. Στον απόηχο της Φουκουσίμα, τον Απρίλιο 2013, η αρμόδια Πυρηνική Ρυθμιστική Αρχή (NRA) θέσπισε πλαίσιο εργασιών εκσυγχρονισμού των μονάδων, ελέγχων και εγκρισμών με την συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, προκειμένου αυτές να επαναλειτουργήσουν. Η επανεκκίνηση της πυρηνικής ενέργειας με νωπή εντολή του εκλογικού σώματος ήταν μία από τις επιδιώξεις της κυβέρνησης Abe όταν οδήγησε την χώρα σε πρόωρες εκλογές τον Δεκέμβριο 2014.

Έως το τέλος 2017 θα υπάρχουν 42 σταθμοί που μπορούν να λειτουργήσουν με σύνολο εγκατεστημένης ισχύος περίπου 40GW, εν συγκρίσει προς 54 σταθμούς ισχύος 47GW το 2010. Οι υπόλοιποι έχουν ουσιαστικά εγκαταλειφθεί από τις εταιρείες παραγωγής, καθώς κρίθηκε ότι το κόστος ανακαίνισής τους είναι απαγορευτικό. Οι περισσότεροι είναι πολύ κοντά στον μέγιστο προσδωκίμο χρόνο λειτουργίας τους.

Τον Δεκέμβριο 2016 είχαν υποβληθεί αιτήσεις επαναλειτουργίας 26 σταθμών και άλλη μία για κατασκευή νέου σταθμού. Από αυτούς 7 έχουν λάβει άδεια λειτουργίας αλλά μόνον 3 λειτουργούν. Οι σταθμοί Sendai 1 και 2 της εταιρείας Kyushu Electric στην νοτιοδυτική Ιαπωνία τέθηκαν σε λειτουργία στο τέλος 2015 και ο σταθμός Ikata 3 της εταιρείας Shikoku Electric τον Αύγουστο 2016. Οι μονάδες 2 και 3 της εταιρείας Kansai Electric στην περιοχή Takahama έπεστρεψαν σε λειτουργία στις αρχές 2016, τέθηκαν όμως σύντομα εκτός λειτουργίας μετά τις αντιδράσεις του τοπικού πληθυσμού και την σχετική έκδοση δικαστικής απόφασης.

Η ξαφνική διακοπή λειτουργίας του συνόλου του πυρηνικού δυναμικού της χώρας είχε σοβαρές παρενέργειες, όπως:

- αύξηση του ενεργειακού κόστους τόσο για την βιομηχανία όσο και για τους καταναλωτές καθώς η έλλειψη καλύφθηκε με ακριβές εισαγωγές υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG)
- αύξηση των ρύπων της χώρας, καθώς η «καθαρή» πυρηνική ενέργεια αντικαταστάθηκε από παραγωγή με χρήση άνθρακα ή υδρογονάνθρακες

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Ήδη το 2009 η Ιαπωνία ήταν 3^η στον κόσμο ως προς την δυναμικότητα παραγωγής ρεύματος από τον ήλιο. Το ίδιο έτος, καθιερώθηκε νέο σύστημα επιδότησης της τιμής του ρεύματος που παράγεται μ χρήση φωτοβολταϊκής τεχνολογίας που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των νέων έργων στον τομέα αυτό.

Ωστόσο, έως την πυρηνική καταστροφή στην Φουκουσίμα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διαδραμάτιζαν μικρό ρόλο στην ενεργειακή στρατηγική της Ιαπωνίας, καθώς μόνον το 2% της συνολικής προσφοράς ενέργειας προερχόνταν από ΑΠΕ (εξαιρουμένης της υδροηλεκτρικής ενέργειας). Η ταχεία αποπυρηνικοποίηση της Ιαπωνίας, στον απόηχο της καταστροφής, οδήγησε σε επανεξέταση της σημασίας των ΑΠΕη οποία αντικατοπτρίζεται σε μια σειρά κινήτρων που έδωσε η κυβέρνηση, όπως η θέσπιση ενός νέου feed-in tariff (FiT) τον Ιούλιο του 2012. Χάρη στην νέα πολιτική υπέρ των ΑΠΕ, μέσα σε μια περίοδο 2 ετών εγκαταστάθηκαν συνολικά 10,5 GW φωτοβολταϊκών και από το 2013 η Ιαπωνία αναδείχθηκε ως η δεύτερη ταχύτερα αναπτυσσόμενη αγορά φωτοβολταϊκών στον κόσμο (μετά την Κίνα και μπροστά από τις ΗΠΑ). Το FiT στοχεύει ειδικά στον μη οικιακό τομέα με $\text{\yen}$ ναιόδωρη επιδότηση της παραγωγής. Πάνω από το 70% του συνόλου των εγκαταστάσεων είναι εμπορικές, ενώ μόνον το 30% είναι οικιακές εγκαταστάσεις.

Η ανάπτυξη στον τομέα των κατοικιών υπήρξε ευρύτατη ιδίως στις νεόδμητες μονοκατοικίες. Από το 2013, το 25% των νέων μονοκατοικιών έχει εξοπλισθεί με ηλιακό σύστημα PV. Σε ό,τι αφορά τις εμπορικές εγκαταστάσεις, έχουν εισέλθει στην αγορά την τελευταία τριετία. Οι εγκαταστάσεις αφορούν ως επί το πλείστον δυναμικότητα άνω του 1 MW.

Η στρατηγική για την είσοδο στην αγορά και τις δυνατότητες για τους κατασκευαστές εξοπλισμού φωτοβολταϊκών ποικίλλουν αναλόγως του τομέα. Στην μεν περίπτωση των PV για κατοικίες, τα υφιστάμενα κανάλια της αγοράς και το γεγονός ότι ελέγχεται από λίγους εγχώριους κατασκευαστές πάνελ φωτοβολταϊκών δυσχεραίνουν την είσοδο ξένων εταιρειών. Αντιθέτως, ο μη οικιστικός τομέας ήταν πιο φιλόξενος για τους ξένους εγκαταστάτες φωτοβολταϊκών συστημάτων. Ένας ιδιαίτερα καλός τρόπος εισόδου για τους ευρωπαϊούς παραγωγούς ήταν η δημιουργία στενής σχέσης με τις εγχώριες εταιρείες EPC (engineering, procurement and construction companies) που δραστηριοποιούνται στην ιαπωνική αγορά φωτοβολταϊκών.

Η μελλοντική ανάπτυξη της ηλιακής φωτοβολταϊκής ενέργειας στην Ιαπωνία εξαρτάται από την πολιτική που θα ακολουθήσουν οι εταιρείες διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σχετικά με την διασύνδεση των νέων εγκαταστάσεων στο δίκτυο. Κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2016 ουσιαστικά σταμάτησε η σύνδεση νέων μονάδων στο δίκτυο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω της αντίδρασης των εταιρειών παραγωγής από συμβατικά μέσα, οι οποίες εξακολουθούν να έχουν πολύ μεγάλη δύναμη στην πολιτική ζωή της χώρας. Η σύνδεση μονάδων έχει ξεκινήσει εκ νέου, ωστόσο γίνεται με αργό ρυθμό.

Έρευνες για παραγωγή και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων

Η ιαπωνική κυβέρνηση ενθαρρύνει την εμπλοκή ιαπωνικών εταιρειών σε σχέδια έρευνας και ανάπτυξης υδρογονανθράκων ανά τον κόσμο με στόχο την διασφάλιση σταθερής προμήθειας πετρελαίου και φυσικού αερίου. Παράλληλα, η Ιαπωνική Τράπεζα Διεθνούς Συνεργασίας (JBIC) παρέχει δάνεια με ευνοϊκούς όρους, κατά συνέπεια οι ιαπωνικές εταιρείες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνείς διαγωνισμούς με καλύτερους όρους. Η προσπάθεια αυτή εντάθηκε μετά από το δυστύχημα της Φουκουσίμα. Εκτιμάται ότι υπάρχει ιαπωνική συμμετοχή σε 140 σχέδια παγκοσμίως και ιδίως στην Μέση Ανατολή, την νοτιοανατολική Ασία και την Αυστραλία, εκ των οποίων τα μισά είχαν εισέλθει σε φάση παραγωγής ήδη από το 2014. Τελευταία οι ιαπωνικές εταιρείες συμμετέχουν σε έργα ανάπτυξης σχιστολιθικών κοιτασμάτων στις ΗΠΑ. Μεταξύ των εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε αυτό τον τομέα είναι οι εξής: Inpex, Cosmo Oil, Idemitsu Kosan Company, Japan Energy Development Corporation, Japex, Mitsubishi, Mitsui, Nippon Oil.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (καθαρή θέση, σε ετήσια βάση)

US\$ εκατομμύρια	Με προορισμό την Ιαπωνία				Με προέλευση την Ιαπωνία			
	2014	2015	2016	Μερίδιο	2014	2015	2016	Μερίδιο
Ασία	6,385	5,562	8,001	22.93%	43,409	34,477	10,886	6.42%
Κίνα	766	641	(126)	-0.36%	10,889	10,077	8,634	5.09%
Ασία NIES	5,329	4,478	7,468	21.40%	15,305	11,548	(14,467)	
Χονγκ Κονγκ	2,090	973	1,361	3.90%	3,045	2,660	1,943	1.15%
Ταϊβάν	1,209	723	2,497	7.16%	918	588	1,466	0.86%
Ν.Κορέα	669	939	563	1.61%	3,197	1,521	1,079	0.64%
Σιγκαπούρη	1,361	1,842	3,046	8.73%	8,144	6,779	(18,955)	
ASEAN4	287	435	665	1.91%	12,594	11,645	10,709	6.31%
Ταϊλάνδη	152	336	659	1.89%	5,567	3,926	4,064	2.40%
Ινδονησία	19	84	19	0.06%	4,834	3,306	2,924	1.72%
Μαλαισία	122	(1)	(24)	-0.07%	1,292	2,893	1,409	0.83%
Φιλιππίνες	(6)	16	11	0.03%	902	1,520	2,312	1.36%
Βιετνάμ	(1)	1	2	0.01%	1,652	1,439	1,854	1.09%
Ινδία	(2)	24	(1)	0.00%	2,408	(1,176)	3,690	2.18%
Βόρεια Αμερική	7,141	5,186	5,745	16.46%	51,349	50,630	53,086	31.30%
ΗΠΑ	7,132	5,199	5,761	16.51%	49,438	49,319	52,194	30.78%
Καναδάς	10	(13)	(18)		1,911	1,312	895	0.53%
Κεντρ. & Ν. Αμερική	716	(2,027)	1,714	4.91%	6,266	5,953	25,565	15.08%
Μεξικό	10	7	(25)		1,202	1,188	2,545	1.50%
Βραζιλία	(1)	44	0	0.00%	3,183	430	427	0.25%
Νήσοι Κέμαν	413	(2,391)	1,502	4.30%	799	3,674	19,220	11.33%
Ωκεανία	586	(640)	846	2.42%	6,030	6,917	5,953	3.51%
Αυστραλία	422	(662)	748	2.14%	4,604	5,943	4,309	2.54%
Ν.Ζηλανδία	36	17	5	0.01%	1,098	122	393	0.23%
Ευρώπη	4,349	(2,721)	18,477	52.95%	28,447	36,109	73,548	43.37%
Γερμανία	1,260	(3,323)	353	1.01%	3,424	3,937	2,324	1.37%
Η.Β.	433	(1,649)	5,885	16.86%	6,273	14,017	47,800	28.19%
Γαλλία	1,998	1,666	3,515	10.07%	1,780	706	1,451	0.86%
Ολλανδία	654	1,787	1,376	3.94%	6,401	9,967	10,759	6.34%
Ιταλία	(91)	275	25	0.07%	292	736	513	0.30%
Βέλγιο	(118)	8	102	0.29%	618	923	1,527	0.90%
Λουξεμβούργο	1,178	456	960	2.75%	3,777	3,043	1,962	1.16%
Ελβετία	777	(42)	1,067	3.06%	14	(382)	2,089	1.23%
Σουηδία	(1,092)	(600)	(312)		1,843	2,083	260	0.15%
Ισπανία	97	45	35	0.10%	904	518	699	0.41%
Ρωσία	2	(2)	3	0.01%	669	849	680	0.40%
Μ. Ανατολή	579	233	82	0.23%	381	507	211	0.12%
Σ.Αραβία	-	1	2	0.01%	1,007	973	969	0.57%
ΗΑΕ	285	255	221	0.63%	870	603	365	0.22%
Ιράν	-	-	-		77	69	281	0.17%
Αφρική	14	(7)	35	0.10%	1,511	1,367	(431)	-0.25%
Ν.Αφρική	5	(1)	1	0.00%	1,708	1,080	1,075	0.63%
Παγκοσμίως	19,769	5,585	34,897		138,017	136,423	169,582	
Reference								
ASEAN10	1,648	2,273	3,714	10.64%	22,820	20,624	(6,098)	-3.60%
Ε.Ε.	3,672	(2,533)	17,414	49.90%	27,025	35,638	70,308	41.46%
Ανατολ. Ευρώπη η, Ρωσία, κλπ	15	18	6	0.02%				

Πηγή: JETRO, METI

Επεξεργασία: Γρ. ΟΕΥ Τόκιο

Το 2016 υπήρξε μεταστροφή της στάσης των ξένων επενδυτών, οι οποίες επένδυσαν συνολικά \$34,9 δισ. στην Ιαπωνία, κατά κύριο λόγο για την εξαγορά εταιρειών και σε πολύ μικρότερο βαθμό για επενδύσεις εκ του μηδενός. Το ύψος των ΑΞΕ στην Ιαπωνία είχε ανέλθει το 2015 σε μόλις \$5,6 δισ., ενώ το 2014 σε \$19,8 δισ.

Το 49,90% του συνόλου των ΑΞΕ προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως από την Γερμανία (16,9%) και την Γαλλία (10,1%). Ακολουθεί η Ασία με 22,9%, κυρίως η Σιγκαπούρη με 8,7% και η Β.Αμερική, ουσιαστικά μόνον οι ΗΠΑ με 16,51%.

Αναφορικά με τις ΑΞΕ της Ιαπωνίας στο εξωτερικό το 2016, αυτές κατευθύνθηκαν κυρίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά 43,4% (Η.Β. 28,2%, Ολλανδία 6,3%), τις ΗΠΑ (30,8%), τις Νήσους Κέμαν (11,3%) και την Κίνα (5,1%).

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις κατά κλάδο (καθαρό αποτέλεσμα, ετήσια ροή)								
US\$ εκατομμύρια	Με προορισμό την Ιαπωνία				Με προέλευση την Ιαπωνία			
	2014	2015	2016	μερίδιο %	2014	2015	2016	μερίδιο %
Μεταποίηση (σύνολο)	4,214	2,984	7,471	65.6	65,505	50,903	51,527	35.5
Τρόφιμα	1,190	756	408	3.6	18,821	3,662	4,412	3.0
Κλωστοϋφαντουργία	32	98	10	0.1	1,231	389	1,552	1.1
Ξυλεία	19	19	19	0.2	1,579	950	1,161	0.8
Χημικά / Φαρμακευτικά	-303	1,101	-504	n.a.	6,539	8,696	5,935	4.1
Πετρέλαιο	-698	-77	-1,849	n.a.	509	-127	72	0.0
Ελαστικά	-100	0	0	0.0	3,182	2,233	3,242	2.2
Γυαλί / κεραμικά	101	154	-2	n.a.	1,856	1,442	331	0.2
Σίδηρος και μέταλλα	104	-63	47	0.4	6,743	2,609	3,451	2.4
Μηχανολογικός εξοπλισμός	619	439	1,346	11.8	7,285	8,556	7,907	5.4
Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός	1,189	612	4,530	39.8	6,041	8,614	9,937	6.8
Μεταφορικός εξοπλισμός	1,303	-1,302	2,820	24.8	9,721	11,865	10,934	7.5
Εξοπλισμός ακριβείας	435	-10	-81	n.a.	695	823	1,184	0.8
Άλλα από μεταποίηση (σύνολο)	7,827	325	3,913	34.4	65,455	83,346	93,653	64.5
Γεωργία και δάση	-3	6	6	0.1	220	174	-140	n.a.
Αλιεία και θαλάσσια προϊόντα	1	3	-	0.0	1,447	127	226	0.2
Μεταλλεία	11	15	16	0.1	5,407	5,659	5,778	4.0
Κατασκευές	-15	48	94	0.8	409	346	1,425	1.0
Μεταφορές	-854	574	1,541	13.5	1,576	7,988	2,346	1.6
Επικοινωνίες	1,733	1,090	981	8.6	7,753	10,607	13,797	9.5
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	-2,447	-4,265	-5,130	n.a.	18,619	12,665	17,573	12.1
Χρηματοοικονομικά	7,516	1,599	3,535	31.1	19,226	34,447	7,849	5.4
Ακίνητα	225	-149	190	1.7	1,529	3,739	5,105	3.5
Υπηρεσίες	347	335	1,489	13.1	6,571	5,276	36,511	25.1
Σύνολο	12,041	3,309	11,383	100.0	130,960	134,248	145,180	100.0
Πηγή: JETRO, METI				Επεξεργασία: Γρ. ΟΕΥ Τόκιο				

Σε ό,τι αφορά τις ΑΞΕ κατά κλάδο, το 2016 το 65,6% των ξένων ΑΞΕ κατευθύνθηκε στην μεταποίηση, κυρίως σε επενδύσεις στον ηλεκτρολογικό (39,8%) και τον μεταφορικό εξοπλισμό (24,8%). Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες απορρόφησαν το 31,1% των ΑΞΕ, ενώ οι μεταφορές το 13,5% και οι λοιπές υπηρεσίες το 13,1%.

Οι ιαπωνικές ΑΞΕ στο εξωτερικό το 2016 κατευθύνθηκαν κατά 64,5% στις υπηρεσίες και κατά 35,5% στην μεταποίηση.

Εξωτερικό εμπόριο Ιαπωνίας

Εξωτερικό εμπόριο Ιαπωνίας (σε τρισ. γεν)						
Έτος	Εξαγωγές		Εισαγωγές		Πλεόνασμα/ Έλλειμμα	Όγκος εμπορίου
	Αξία	Μεταβολή ετήσια %	Αξία	Μεταβολή ετήσια %		
2016	70.0	-7.4%	66.0	-15.8%	4.0	136.0
2015	75.6	3.4%	78.4	-8.7%	-2.8	154.0
2014	73.1	4.8%	85.9	5.7%	-12.8	159.0
2013	69.8	9.5%	81.2	14.9%	-11.5	151.0
2012	63.7	-2.7%	70.7	3.8%	-6.9	134.4
2011	65.5	-2.7%	68.1	12.1%	-2.6	133.7
2010	67.4	24.4%	60.8	18.0%	6.6	128.2
2009	54.2	-33.1%	51.5	-34.8%	2.7	105.7
2008	81.0	-3.5%	79.0	8.0%	2.1	160.0
2007	83.9	11.5%	73.1	8.6%	10.8	157.1
2006	75.2	14.6%	67.3	18.3%	7.9	142.6
2005	65.7	7.3%	56.9	15.7%	8.7	122.6
2004	61.2		49.2		12.0	110.4

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Οικονομικών

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο

Το 2016 το εμπορικό έλλειμμα ανήλθε σε €4 τρισ., έναντι 2,8 το 2015 και 12,8 το 2014. Το εμπορικό ισοζύγιο της Ιαπωνίας παραμένει σταθερά ελλειμματικό από το 2011 μετά από 30 χρόνια πλεονασμάτων, ωστόσο η ψαλίδα έχει κλείσει σημαντικά.

Οι ιαπωνικές εξαγωγές ανήλθαν σε €70 τρισ. (€574 δισ.), μειωμένες κατά 7,4% σε σχέση με το 2015 όταν είχαν ανέλθει σε €75,5 τρισ. (€582 δισ.).

Τα σημαντικότερα εξαγόμενα προϊόντα ήταν:

- εξοπλισμός μεταφορών και μηχανολογικός εξοπλισμός (59,8% επί του συνόλου)
- βιομηχανικά είδη (13,1%)
- χημικά (10,7%)

Οι ιαπωνικές εισαγωγές, σημείωσαν μείωση, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, κατά 15,8% Ανήλθαν σε € τρισ. το 2016 (€540 δισ.) έναντι €78,4 τρισ. (€603 δισ.) το 2015 και €85,9 τρισ. (€661 δισ.) το 2014.

Η πτώση των εισαγωγών αντανακλά σε σημαντικό βαθμό τις χαμηλές τιμές των διεθνών τιμών ενεργείας, καθώς η Ιαπωνία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εισαγωγές, καθώς και την λειτουργία τεσσάρων πυρηνικών αντιδραστήρων, γεγονός που βοήθησε περαιτέρω την μείωση των εισαγωγών αυτής της κατηγορίας.

Τα σημαντικότερα εισαγόμενα προϊόντα ήταν τα εξής:

- ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, υγροπ. φυσικό αέριο, λιγνίτης) (33,0% επί συνόλου)
- εξοπλισμός μεταφορών και μηχανολογικός εξοπλισμός (23,4%)
- χημικά (7,9%).

Ιαπωνικές εξαγωγές 2016			
	Χώρα	Αξία σε χιλ. γεν	Μερίδιο επί συνόλου %
	Σύνολο	70,035,770,383	
1	ΗΠΑ	14,142,872,402	20.2%
2	Κίνα	12,361,421,736	17.7%
3	Ν.Κορέα	5,020,407,925	7.2%
4	Ταϊβάν	4,267,741,323	6.1%
5	Χονγκ Κονγκ	3,651,500,611	5.2%
6	Ταϋλάνδη	2,974,411,190	4.2%
7	Σιγκαπούρη	2,154,627,702	3.1%
8	Γερμανία	1,917,057,654	2.7%
9	Αυστραλία	1,532,057,787	2.2%
10	Η.Β.	1,483,361,773	2.1%
11	Βιετνάμ	1,410,631,708	2.0%
12	Μαλαισία	1,318,286,282	1.9%
13	Ολλανδία	1,282,936,529	1.8%
14	Ινδονησία	1,230,061,948	1.8%
15	Μεξικό	1,157,888,672	1.7%
16	Φιλιππίνες	1,123,019,464	1.6%
17	Ινδία	889,253,193	1.3%
18	Καναδάς	886,417,706	1.3%
19	ΗΑΕ	868,355,427	1.2%
20	Γαλλία	649,749,194	0.9%
21	Βέλγιο	621,147,987	0.9%
22	Παναμάς	615,053,070	0.9%
23	Ρωσία	554,661,477	0.8%
24	Σ.Αραβία	546,305,309	0.8%
25	Ιταλία	511,367,821	0.7%
26	Ελβετία	339,651,117	0.5%
27	Τουρκία	310,708,311	0.4%
28	Ισπανία	308,251,615	0.4%
29	Βραζιλία	303,138,388	0.4%
30	Ομάν	277,157,495	0.4%
31	Ν.Αφρική	242,174,708	0.3%
32	Ν.Ζηλανδία	237,687,344	0.3%
33	Ισραήλ	214,182,709	0.3%
34	Πακιστάν	209,765,344	0.3%
35	Κουβέιτ	184,255,849	0.3%
36	Πολωνία	183,990,773	0.3%
37	Μπαγκλαν	171,893,219	0.2%
38	Χιλή	169,522,756	0.2%
39	Κατάρ	167,166,315	0.2%
40	Ουγγαρία	158,546,636	0.2%
86	Ελλάδα	23,339,530	0.033%

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Οικονομικών
Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο

Καλύτερος πελάτης των ιαπωνικών προϊόντων παρέμειναν οι ΗΠΑ, στις οποίες κατευθύνθηκε το 20,2% του συνόλου των ιαπωνικών εξαγωγών, έναντι 20,13% το 2015. Ακολούθησε η Κίνα με μερίδιο αγοράς 17,7%, η Ν. Κορέα με 7,2%, η Ταϊβάν με 6,1% και το Χονγκ Κονγκ με 5,2%.

Η Ελλάδα ήταν το 2015 ο 86^{ος} καλύτερος πελάτης της Ιαπωνίας, από 83ος το 2015. Απορρόφησε το 0,033% του συνόλου των ιαπωνικών εξαγωγών έναντι 0,034% το προηγούμενο έτος.

Ιαπωνικές εισαγωγές 2016			
	Χώρα	Αξία σε χιλ. γεν	Μερίδιο επί συνόλου %
	Σύνολο	66,041,973,885	
1	Κίνα	17,018,987,595	25.8%
2	ΗΠΑ	7,322,133,759	11.1%
3	Αυστραλία	3,321,060,247	5.0%
4	Ν.Κορέα	2,722,051,874	4.1%
5	Ταϊβάν	2,495,306,140	3.8%
6	Γερμανία	2,394,518,270	3.6%
7	Ταϋλάνδη	2,189,660,540	3.3%
8	Σ.Αραβία	2,124,872,210	3.2%
9	Ινδονησία	1,988,856,260	3.0%
10	ΗΑΕ	1,880,238,666	2.8%
11	Μαλαισία	1,878,059,550	2.8%
12	Βιετνάμ	1,766,089,647	2.7%
13	Ρωσία	1,227,313,883	1.9%
14	Κατάρ	1,185,356,526	1.8%
15	Γαλλία	1,083,548,541	1.6%
16	Καναδάς	1,002,778,259	1.5%
17	Φιλιππίνες	982,913,084	1.5%
18	Ιταλία	951,700,581	1.4%
19	Ελβετία	831,781,020	1.3%
20	Σιγκαπούρη	810,954,140	1.2%
21	Βραζιλία	734,113,143	1.1%
22	Η.Β.	708,015,485	1.1%
23	Ιρλανδία	690,400,891	1.0%
24	Μεξικό	625,437,574	0.9%
25	Χιλή	589,209,945	0.9%
26	Ινδία	509,305,559	0.8%
27	Κουβέιτ	460,459,381	0.7%
28	Ν.Αφρική	457,603,563	0.7%
29	Ισπανία	402,549,850	0.6%
30	Ιράν	362,048,353	0.5%
31	Βέλγιο	271,042,547	0.4%
32	Ολλανδία	256,791,188	0.4%
33	Ν.Ζηλανδία	254,980,736	0.4%
34	Σουηδία	240,412,330	0.4%
35	Δανία	223,434,531	0.3%
36	Παπούα Γουινέα	218,771,863	0.3%
37	Πουέρτο Ρίκο	215,042,021	0.3%
38	Χονγκ Κονγκ	212,314,456	0.3%
39	Νορβηγία	191,269,640	0.3%
40	Ομάν	191,179,207	0.3%
86	Ελλάδα	11,485,316	0.017%

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Οικονομικών

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο

Κυριώτερος προμηθευτής της Ιαπωνίας παραμένει σταθερά η Κίνα, από την οποία προέρχεται το 25,8% του συνόλου των εισαγωγών της (24,8% το 2015). Ακολουθούν οι ΗΠΑ με 11,1%, η Αυστραλία με 5,0%, η Νότια Κορέα με 4,1% και η Ταϊβάν 3,8%.

Ο κατάλογος απεικονίζει σε σημαντικό βαθμό τις υψηλές εισαγωγές ενεργείας της Ιαπωνίας. Σημειωτέον ότι πλέον η Ιαπωνία εισάγει μεγάλες ποσότητες υγροποιημένου φυσικού αερίου από σχιστολιθικά κοιτάσματα από τις ΗΠΑ.

Το 2016 η Ελλάδα βρέθηκε στην βρίσκεται στην 86η θέση των προμηθευτών της Ιαπωνίας με μερίδιο αγοράς 0,017% έναντι 0,015% το 2015.

Οι ελληνικές εξαγωγές σύμφωνα με την ιαπωνική στατιστική υπηρεσία ανήλθαν σε ¥11,48 δισ. ή περ. €94 εκ.

Ελληνοιαπωνικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις

Επενδύσεις

Οι ελληνικές επενδύσεις στην Ιαπωνία βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα και υπολογίζονται συνολικά σε 13-15 εκ. €. Αφορούν δραστηριότητες, όπως το κόσμημα, η ανάπτυξη λογισμικού για ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ο τουρισμός, η προώθηση βιομηχανικών προϊόντων, τα καλλυντικά και προϊόντα ομορφιάς, τα προϊόντα νανοτεχνολογίας και έως τα μέσα του έτους τα φωτοβολταϊκά πάρκα.

Η αξία των ιαπωνικών επενδύσεων στην Ελλάδα εκτιμάται ότι ανερχόταν σε περίπου €30εκ. το 2016. Η πιο πρόσφατη επένδυση αφορά την εγκατάσταση στην Ελλάδα της εταιρείας Landis-Gyr, ελβετικής θυγατρικής της ιαπωνικής Toshiba και την ίδρυση εταιρείας στην Ελλάδα από την GLO για την παροχή μετεωρολογικών υπηρεσιών σε ναυτιλιακές εταιρείες.

Οι δραστηριότητες των ιαπωνικών εταιρειών εκτείνονται σε ένα αρκετά ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως πχ. βιομηχανία μετάλλων (Sumitomo Corporation), παραγωγή εσωτερικών μερών συσσωρευτών ξηρού τύπου (Tosoh Corporation), κατασκευή φερμουάρ (YKK Group), εμπορία προϊόντων αλουμινίου (Furukawa-Sky Aluminium Corp.), εκτυπώσεις (Torpan Printing Co Ltd), μηχανολογικό εξοπλισμό (SMC Corporation), βαφές πλοίων (Chugoku Paints), βιομηχανική και εμπορική ανάπτυξη (Mitsui Corp.), ναυτιλία (Itochu, Mitsubishi). Ιδιαίτερη δραστηριότητα επιδεικνύουν οι ιαπωνικές εταιρείες στον χώρο της ναυτιλίας, καθώς δεκάδες εταιρείες καλλιεργούν διαρκώς τις σχέσεις τους με την ελληνική πλοιοκτησία. Ωστόσο μόνον η ναυπηγική Sumitomo και η εμπορική Fujitsu Trading διατηρούν γραφεία αντιπροσωπείας, με αντικείμενο την εξασφάλιση εργασιών για τις ιαπωνικές μητρικές εταιρείες, ιδίως σε ό,τι αφορά την ναυπήγηση πλοίων και την πώληση συναφούς εξοπλισμού.

Θυγατρική εταιρεία στην Ελλάδα έχει εκδηλώσει πρόθεση να ιδρύσει η εταιρεία H.I.S. (τουρισμός). Έχει ξεκινήσει την διαδικασία από τουλάχιστον 7-8 έτη και φαίνεται ότι σύντομα θα προχωρήσει οριστικά, θέτοντας την ελληνική εταιρεία υπό τον έλεγχο της θυγατρικής της στην Κωνσταντινούπολη.

Συμμετοχή ελληνικών νομικών προσώπων σε ιαπωνικές εταιρείες (2016)					
Ελληνική εταιρεία	Επενδυτής	Χώρα προέλευσης	Επωνυμία ιαπωνικής εταιρείας	Δραστηριότητα	Συμμετοχή %
1 FOLLI FOLLIE GROUP	Απ' ευθείας	Ελλάδα	FOLLI-FOLLIE JAPAN Ltd.	Import and trade of jewelry and fashion accessories.fashion accessories.	50.00%
2 APIVITA	Απ' ευθείας	Ελλάδα	APIVITA Japan	Sales & distribution office. Invested 2.5 mil. €	100.00%
3 BOKARPET S.A. INDUSTRIAL AND COMMERCIAL ENTERPRISES	Απ' ευθείας	Ελλάδα	BIOJAPAN Ltd.	Joint Venture with local partner for trading of BOKARPET products (carpets). Established in 1990 with a share capital of 10 mil. Yen.	41.66%
4 NEON ENERGY - RAMPILION S.A.	Απ' ευθείας και μέσω φυσ. προσώπων	Ελλάδα	ECO ENERGY SYSTEMS JAPAN Co.	Projects for photovoltaic energy	100.00%
5 REAL CONSULTING S.A.	INCADEA Plc	Βρετανικοί Νήσοι	INCADEA JAPAN KK	Suport for ERP (Enterprise Resource Planning) systems	29.15%
Γραφείο αντιπροσωπείας - πωλήσεων					
1 HELIC	Απ' ευθείας	Ελλάδα	HELIC Japan	Sales & distribution office	100%
2 AMPHITRYON	Απ' ευθείας	Ελλάδα	AMPHITRYON JAPAN	Sale of tourism related services and packages in Greece	100%
3 TRIAENA TOURS & CONGRESS S.A.	Απ' ευθείας	Ελλάδα	MEDETOURS K.K. Ltd.	Subsidiary of Hotelbeds S.L. since 2004 Travel office and tourism services	
8 NanoPhos	Απ' ευθείας	Ελλάδα	NanoPhos Japan	Nanotechnology Dyes, paints and insulating materials	100.00%

Τουρισμός

Ο αριθμός των Ιαπώνων τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα αν και είχε αυξηθεί μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, σημείωσε κάμψη με την εμφάνιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Ούτως ή άλλως πάντως, ο αριθμός των Ιαπώνων επισκεπτών στην Ελλάδα παραμένει πολύ μικρός τόσο σε σχέση με αριθμό των Ιαπώνων που ταξιδεύει στο εξωτερικό όσο και με τον συνολικό αριθμό επισκεπτών της Ελλάδας.

Το 2016 εκτιμάται ότι επισκέφθηκαν την Ελλάδα περί τα 30 χιλ. άτομα από την Ιαπωνία, εν συγκρίσει προς 15 χιλ. άτομα το 2015, 30 χιλ. άτομα το 2014 και άνω των 100.000 ατόμων που επισκέπτονταν την Ελλάδα προ 10ετίας. Το 2017 εκτιμάται ότι ο αριθμός των Ιαπώνων επισκεπτών θα αυξηθεί σε 40.000 άτομα.

Παράγοντες που περιορίζουν τις επισκέψεις των Ιαπώνων τουριστών στην χώρα μας είναι οι εξής:

- έλλειψη απ' ευθείας αεροπορικής σύνδεσης
- έλλειψη προγραμμάτων προώθησης του τουριστικού προϊόντος της χώρας, ώστε να καθιερωθεί στην συνείδηση του Ιάπωνα πολίτη ως εξαιρετικός τουριστικός προορισμός

Το 2015 ήταν η πρώτη χρονιά πτώσης μετά από 3 χρόνια μικρής αλλά σταθερής ανάκαμψης. Κατά τα μέσα 2016 η ροή επισκεπτών άρχισε να ανακάμπτει και έκτοτε κινείται ελαφρά ανοδικά.

Ανασταλτικοί παράγοντες είναι η αβεβαιότητα κατά διαστήματα για τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα, η κρίση της ελληνικής οικονομίας, η διατηρούμενη επιβολή τραπεζικών κεφαλαιακών περιορισμών και το προσφυγικό ζήτημα. Κατά την διάρκεια του 2016, ιδίως το προσφυγικό ζήτημα κατά το α' εξάμηνο, εξακολουθούσαν να προκαλούν αρνητικές ειδήσεις για την Ελλάδα στα ιαπωνικά μέσα ενημέρωσης.

Θεματικός τουρισμός που θα προσήλκυε ιαπωνικό ενδιαφέρον περιλαμβάνει τους εξής τομείς:

- Ολυμπιακοί Αγώνες και άλλα διεθνή αθλητικά γεγονότα, (π.χ. ράλι Ακρόπολις) κλπ. Ιδίως η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2020 στο Τόκυο αποτελεί μία λαμπρή ευκαιρία προσέλκυσης επισκεπτών στην χώρα μας.
- Συμμετοχή σε σγώνες Μαραθωνίου. Οι Ιάπωνες αγαπούν τον κλασικό αθλητισμό και από τα αγωνίσματα δρόμου ιδιαίτερως τον Μαραθώνιο. Κάθε χρόνο, περισσότεροι από 30.000 Ιάπωνες συμμετέχουν στον Μαραθώνιο του Τόκυο. Η δυνατότητα να τρέξουν / περπατήσουν έστω και ένα μέρος της αρχαίας διαδρομής, θα προσήλκυε χιλιάδες Ιάπωνες κάθε χρόνο στην Ελλάδα.
- Αθλητικές δραστηριότητες και σπορ: θαλάσσια σπορ (σκι, καταδύσεις, ιστιοσανίδα κ.λ.π.) τους θερινούς μήνες, χειμερινά σπορ (σκι, χιονοσανίδα κλπ) τους χειμερινούς, όπως και καθ' όλη την διάρκεια του έτους, hiking, trekking, ορειβασία, ποδηλασία, rafting κλπ.
- Παρακολούθηση μουσικών φεστιβάλ-συναυλιών (Μέγαρο Μουσικής, Ηρώδειο, Λυκαβηττό κλπ) και αρχαίων θεατρικών έργων (π.χ. στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου).
- Τελετές γαμήλιας τελετής/δεξίωσης σε ειδυλλιακά τοπία (π.χ. Σαντορίνη).
- Κρουαζιέρα.
- Θεραπευτικός τουρισμός.

Τον Ιούνιο 2017 οργανώθηκε στην Πρεσβεία σεμινάριο προς 40 τουριστικούς πράκτορες της περιοχής Τόκυο με αντικείμενο την παρουσίαση των τουριστικών δυνατοτήτων της Βόρειας Ελλάδας. Επί του παρόντος προγραμματίζεται ταξίδι εξοικώωσης 10 εκπροσώπων τουριστικών πρακτορείων στην Μακεδονία και τα Μετέωρα (24-30/9/2017).

Η έναρξη τακτικών πτήσεων της εταιρείας Scoot από την Σιγκαπούρη προς την Αθήνα παρέχει άλλη μία δυνατότητα σύνδεσης στους από την Ιαπωνία.

Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Ιαπωνίας

Κύριο στοιχείο αποτελεί η σοβαρή απόκλιση μεταξύ των στοιχείων που δημοσιεύει η ΕΛΣΤΑΤ / EUROSTAT από αυτά της Ιαπωνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Σε ό,τι αφορά τις ελληνικές εξαγωγές 2016, η μεν ιαπωνική Στατιστική Υπηρεσία τις καταμετρά στο ισοδύναμο των €94,1 εκ., ενώ η Eurostat σε μόλις €55,5 εκ., δηλ. €38,6 εκ. λιγότερο.

Αντιστοίχως σε ό,τι αφορά τις ιαπωνικές εξαγωγές, συμβαίνει το αντίθετο. Η Eurostat δίνει σημαντικά υψηλότερο μέγεθος. Συγκεκριμένα, η μεν ιαπωνική Στατιστική Υπηρεσία τις καταμετρά στο ισοδύναμο των €285 εκ., ενώ η Eurostat σε €191,3 εκ., δηλ. €93 εκ. διαφορά.

Οι αποκλίσεις παρουσιάζονται σε αρκετές δασμολογικές κατηγορίες, επομένως είναι δύσκολο να δοθεί μία ενιαία εξήγηση για τις αποκλίσεις. Γενικότερα, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η ιαπωνική στατιστική καταγράφει τις εισαγωγές συνήθως με καθυστέρηση ενός έως δύο μηνών, λόγω του χρόνου μεταφοράς και επίσης οι εξαγωγές καταγράφονται με αξία FOB στο ελληνικό τελωνείο και CIF όταν εκτελωνίζονται στην Ιαπωνία, το οποίο συνιστά μία διαφορά περί το +10% στην ιαπωνική πλευρά. Το αντίστροφο συμβαίνει στις ιαπωνικές εξαγωγές αλλά ενώ βάσει αυτού θα έπρεπε η Eurostat να δίνει μεγαλύτερο μέγεθος από την Ελλάδα, συμβαίνει το αντίθετο.

Στην επεξεργασία που ακολουθεί, γίνεται χρήση των στοιχείων της Eurostat, παρ' όλο που δίνουν μία αισθητά κατώτερη εικόνα για τις ελληνικές εξαγωγές.

Διμερές εμπόριο Ελλάδος – Ιαπωνίας						
Αξία σε εκ. €	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Ελληνικές εξαγωγές	55,463,528	61,403,754	44,739,191	45,656,125	52,162,099	36,384,858
Ιαπωνικές Εξαγωγές	285,019,905	248,764,489	197,174,945	119,636,959	129,548,436	321,370,332
Όγκος εμπορίου	340,483,433	310,168,243	241,914,136	165,293,084	181,710,535	357,755,190
Έλλειμμα προς Ελλάδα	-229,556,377	-187,360,735	-152,435,754	-73,980,834	-77,386,337	-284,985,474

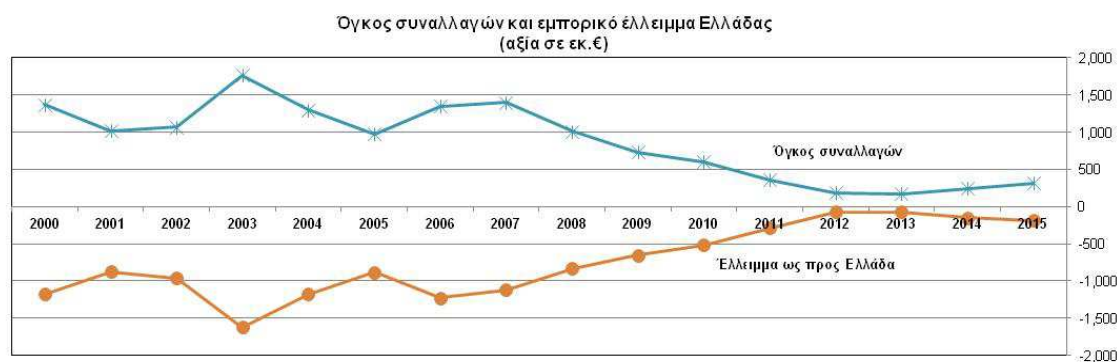
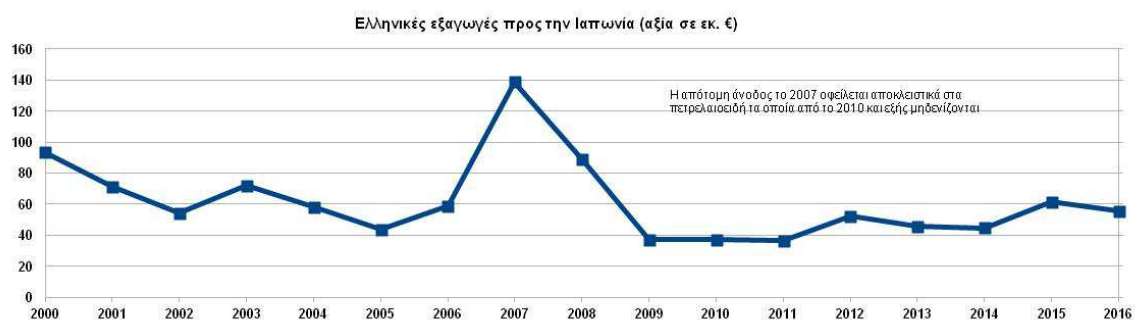
Ο όγκος διμερούς εμπορίου ακολούθησε πτωτική πορεία από το 2007 έως το 2013 κυρίως υπό την επήρεια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και την συνακόλουθη ευρεία πτώση των ιαπωνικών εξαγωγών. Ωστόσο, κατά την περίοδο 2014-2016 κινείται ανοδικά. Το 2016 ανήλθε σε €340,5 εκ., εν συγκρίσει προς €310,2 εκ. το 2015 και €241,9 εκ. το 2014.

Το διμερές ισοζύγιο είναι σταθερά ελλειμματικό εις βάρος της Ελλάδας. Την περίοδο 2012-13 είχε συρρικνωθεί σημαντικά της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και της επακόλουθης κατάρρευσης των ιαπωνικών εξαγωγών. Η τάση αντιστράφηκε το 2014 και έκτοτε διογκώνεται. Το 2016 ανήλθε σε €229,6 εκ., εν συγκρίσει προς €187 εκ. το 2015 και €152 εκ. το 2014. Σημειώνεται ότι στο απώγειο των ιαπωνικών εξαγωγών (2006) το έλλειμμα είχε φθάσει τα €1,22 δισ.

Μεταβολή ως προς προηγ. έτος						
	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Ελληνικές εξαγωγές	-9.7%	37.2%	-2.0%	-12.5%	43.4%	-2.5%
Ιαπωνικές Εξαγωγές	14.6%	26.2%	64.8%	-7.7%	-59.7%	-42.5%
Όγκος εμπορίου	9.8%	28.2%	46.4%	-9.0%	-49.2%	-40.0%
Έλλειμμα προς Ελλάδα	22.5%	22.9%	106.0%	-4.4%	-72.8%	-45.3%

Το 2016 οι ελληνικές εξαγωγές αντιστοιχούσαν στο 19,5% των ιαπωνικών εξαγωγών, έναντι 24,7% το 2015 και 22,7% το 2014. Το κατώτερο ποσοστό σημειώθηκε την τριετία 2004-2006 με μόλις 5%, λόγω των πολύ υψηλών ιαπωνικών εξαγωγών μηχανολογικού εξοπλισμού.

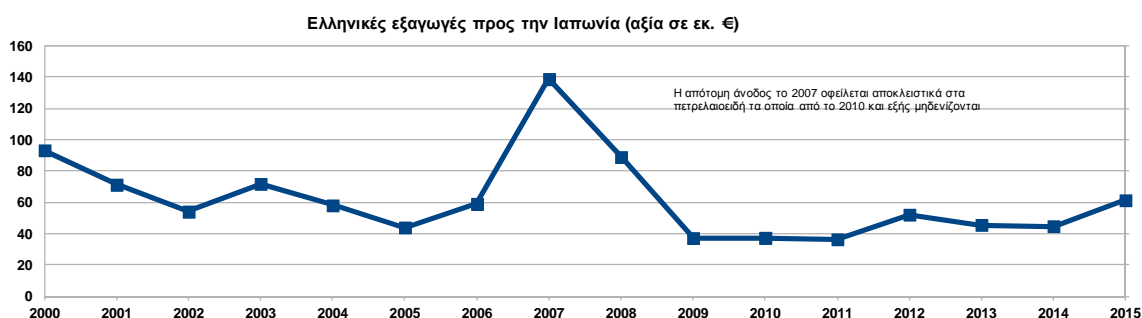
Ωστόσο, βάσει της ιαπωνικής στατιστικής το ποσοστό κάλυψης του 2016 ανέρχεται σε 49,2%.

Ελληνικές εξαγωγές στην Ιαπωνία

Οι ελληνικές εξαγωγές, βάσει των στοιχείων της Eurostat προς την Ιαπωνία ανήλθαν το 2016 σε €55,46 εκ., έναντι €61,4 εκ. το 2015 και €44,7 εκ. το 2014. Συνεπώς, το 2016 σημείωσαν μείωση κατά 9,6% έναντι του 2015, ενώ το 2015 είχε σημειωθεί αύξηση κατά 37,2% έναντι του 2014.

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Μαΐου 2017 σημειώνεται αύξηση των ελληνικών εξαγωγών κατά 21,4% έναντι του αντιστοίχου διαστήματος του 2016.

Η καλύτερη χρονικά για τις ελληνικές εξαγωγές ήταν το 2007 με €138,7 εκ., όμως, το μέγεθος αυτό οφειλόταν κατά 75% στις εξαγωγές πετρελαιοειδών. Από το 2010 τα πετρελαιοειδή δεν επηρεάζουν τα μεγέθη, καθώς έχουν μηδενισθεί.

**Αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εξαγωγών
είναι προσβάσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση:**

<http://bit.ly/2ukpzAl>

Ελληνικές εξαγωγές στην Ιαπωνία ανά διψήφια δασμολ. κατηγορία, 2013-2016

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ						Πηγή:	Διαφορά
	2016	Μεταβολή 2015/16 %	Μερίδιο 2016	2015	2014	2013	Japan	JP-GR
ΣΥΝΟΛΟ	55,461,485	-9.6%		61,348,777	44,639,989	45,650,302	94,451,645	38,990,160
76 ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	7,890,158	37.5%	14.2%	5,738,883	3,924,580	3,261,417	7,653,190	-236,968
20 ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ, ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ	7,769,247	13.7%	14.0%	6,832,945	5,907,852	9,568,747	9,494,678	1,725,431
52 ΒΑΜΒΑΚΙ	6,525,796	-71.8%	11.8%	23,133,062	12,881,331	8,874,710	15,895,983	9,370,187
30 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	6,487,494	717.7%	11.7%	793,364	695,087	1,274,773	24,058,091	17,570,597
15 ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Η ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ Α	3,932,341	-5.6%	7.1%	4,165,413	3,608,430	3,008,360	5,025,455	1,093,114
19 ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ, ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ	3,090,387	17.6%	5.6%	2,627,978	2,443,294	2,888,103	3,116,397	26,010
84 ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ	3,052,952	-7.6%	5.5%	3,303,143	2,311,006	747,168	2,537,810	-515,142
68 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΦΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, Μ	2,022,657	17.5%	3.6%	1,722,054	1,753,964	1,157,578	2,552,372	529,715
90 ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟ	1,978,718	31.8%	3.6%	1,500,919	198,301	34,368	1,832,182	-146,536
85 ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ	1,674,938	56.0%	3.0%	1,073,543	197,986	355,570	2,969,463	1,294,525
03 ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔ	1,388,076	45.5%	2.5%	953,688	779,113	3,912,547	2,438,719	1,050,643
56 ΒΑΤΕΣ, ΠΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔ	1,356,544	-12.6%	2.4%	1,552,303	1,107,517	1,206,710	277,678	-1,078,866
33 ΛΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΑΣ Ή	1,118,266	42.4%	2.0%	785,250	860,203	1,596,831	803,264	-315,002
21 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	1,101,773	67.8%	2.0%	656,794	954,498	1,164,049	7,496	-1,094,277
12 ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΛΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑ	686,732	1.7%	1.2%	675,412	1,070,148	831,644	1,124,645	437,913
25 ΑΛΑΤ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΦΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝ	609,565	141.6%	1.1%	252,299	208,331	291,624	1,063,537	453,972
71 ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Η ΑΠΟ ΚΑΛΜΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜ	483,756	-3.3%	0.9%	500,498	456,575	405,643	1,774,868	1,291,112
22 ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	482,493	57.1%	0.9%	307,116	206,546	157,831	529,281	46,788
49 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜ	429,794	9.5%	0.8%	392,653	160,698	44,425	109,570	-320,224
04 ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑΣ. ΑΥΓΑ ΠΤΗΝΩΝ. ΜΕΛΙ ΦΥ	377,462	23.2%	0.7%	306,461	301,645	234,784	418,744	41,282
62 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ Τ	363,563	50.0%	0.7%	242,332	183,551	82,615	74,860	-288,703
64 ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥ	309,210	-10.0%	0.6%	343,411	145,552	77,525	294,785	-14,425
57 ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ Υ	304,768	-16.2%	0.5%	363,660	503,221	519,246	327,430	22,662
38 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	198,712	-50.3%	0.4%	399,706	292,450	49,104	397,826	199,114
39 ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΠΙΣ ΥΛΕΣ	196,627	153.4%	0.4%	77,597	78,541	41,900	0	-196,627
61 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	161,680	-1.3%	0.3%	163,780	146,486	208,480	736,190	574,510
18 ΚΑΚΑΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	160,751	121.5%	0.3%	72,564	72,309	385,969	184,512	23,761
73 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	151,923	-40.8%	0.3%	256,780	33,021	32,053	117,661	-34,262
05 ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖ	130,949	11.6%	0.2%	117,380	76,583	87,182	131,058	109
32 ΔΕΦΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓ	114,651	-48.5%	0.2%	222,822	279,288	129,192	166,314	51,663
43 ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	108,095	-55.4%	0.2%	242,136	90,179	103,369	84,595	-23,500
42 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ Ε	108,029	97.1%	0.2%	54,811	44,549	45,954	85,388	-22,641
08 ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή Π	80,447	-65.8%	0.1%	234,884	374,065	324,243	84,421	3,974
13 ΓΟΜΕΣ, ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΥΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΦΥΤΙΚΑ	76,045	184.4%	0.1%	26,743	39,040	3,430	55,504	-20,541
29 ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	76,038	43.3%	0.1%	53,074	22,186	49,605	86,694	10,656
82 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΑΣ, ΚΟ	74,572	240.8%	0.1%	21,883	3,009	0	28,496	-46,076
34 ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑ	43,313	-28.3%	0.1%	60,450	135,058	106,916	123,603	80,290
69 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	33,636	32.0%	0.1%	25,488	17,109	10,836	56,116	22,480
94 ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑ	33,015	13.9%	0.1%	28,984	124,037	21,434	14,207	-18,808
63 ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣ	32,335	-35.0%	0.1%	49,718	17,544	27,650	31,636	-699
87 ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧ	26,626	-77.6%	0.0%	118,854	168,186	52,644	46,140	19,514
92 ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΥΤ	26,340	-25.6%	0.0%	35,381	54,777	56,032	14,091	-12,249
27 ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣ	22,780	-	0.0%	0	0	0	19,471	-3,309
83 ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	22,157	552.4%	0.0%	3,396	7,629	5,002	9,620	-12,537
07 ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	21,401	14.8%	0.0%	18,647	11,753	7,539	0	-21,401
74 ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	19,070	-89.9%	0.0%	188,900	1,011,586	1,000,640	1,901	-17,169
91 ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΑ	18,668	-89.9%	0.0%	184,438	172,553	82,249	8,132	-10,536
70 ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	16,734	-91.5%	0.0%	196,174	188,481	299,517	15,620	-1,114
96 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	14,836	37.3%	0.0%	10,805	16,320	8,645	0	-14,836
48 ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ	13,124	-51.0%	0.0%	26,785	9,625	6,548	9,835	-3,289
99 ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	11,489	-69.7%	0.0%	37,939	148,067	82,818	297,438	285,949

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιαπωνική Στατιστική Υπηρεσία

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τόκιο

Αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εξαγωγών για την περίοδο 2013-2016, ανά 8ψήφια δασμολογική κατηγορία, υπάρχει στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://bit.ly/2ugzSHv>

Οι κυριότερες κατηγορίες ελληνικών εξαγωγών το 2016 ήταν οι εξής:

- **Προϊόντα αλουμινίου:** σημείωσαν αύξηση κατά 37,5% έναντι του 2015. Η αξία τους ανήλθε σε € 7,89 εκ. και αντιπροσώπευαν το 14,2% επί του συνόλου των εξαγωγών μας. Κυριότερες υποκατηγορίες ήταν τα ελάσματα και ταινίες, από κράματα αργιλίου, με πάχος > 0,2 mm, σε σχήμα τετράγωνο ή ορθογώνιο, με αξία €2,87 εκ. και αύξηση κατά 53,8%.
  - **Παρασκευάσματα φρούτων:** αποτελούν την δεύτερη κυριότερη κατηγορία με αξία €7,77 εκ. έναντι €6,83 εκ. το 2015. Η αύξηση ήταν της τάξης του 13,7% και το μερίδιο επί του συνόλου ανήλθε σε 14%. Αφορά κυρίως κονσέρβες ροδακίνων ή μείγματα φρούτων με συνολική αξία €6,76 εκ. Τα γλυκιά κουταλιού με αξία €242 χιλ. σημείωσαν αύξηση κατά 160%. Οι εξαγωγές παρασκευασμένων ελιών ανήλθαν σε €214 χιλ. (+3%).
  - **Βαμβάκι λαναρισμένο:** με αξία €6,53 εκ. και πτώση 71,% ήταν ο μεγάλος χαμένος της περασμένης χρονιάς, ενώ το 2015 ήταν η σημαντικότερη κατηγορία εξαγωγών μας. Το μερίδιο επί του συνόλου ήταν 11,8%.
  - **Φαρμακευτικά προϊόντα:** η αξία τους ανήλθε σε €6,5 εκ. με ποσοστό αύξησης 718%. Αφορά σχεδόν αποκλειστικά την κατηγορία «άλλα αντιβιοτικά»
  - **Ελαιόλαδο:** η κατηγορία «λίπη και έλαια» είχε εξαγωγές αξίας €3,93 εκ., μείωση κατά 5,6% και μερίδιο 7,1% επί του συνόλου. Το 2016 ήταν η πρώτη χρονιά πτώσης των εξαγωγών ελαιολάδου, καθώς η σοδειά στην Ελλάδα ήταν πολύ χαμηλή και κατά δήλωση των εισαγωγέων «όχι υψηλής ποιότητας». Το σημαντικότερο προϊόν μας είναι το παρθένο ή έξτρα παρθένο ελαιόλαδο με εξαγωγές ύψους €3,67 εκ. και πτώση κατά 4,6%.
- Η ίδια πτωτική πορεία, και μάλιστα μεγαλύτερη, καταγράφεται και κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Μαΐου 2017.
- **Παρασκευάσματα δημητριακών, αλεύρων, κ.λ.π.:** είχε αξία εξαγωγών €3,1 εκ., αύξηση κατά 17,6% και μερίδιο επί του συνόλου 5,6%. Αφορά κυρίως ζυμαρικά της εταιρείας Eurimas αξίας €2,46 εκ. (αύξηση 25,2%) και δευτερευόντως προϊόντα ζύμης, όπως πίττες με αξία €286 χιλ. και πτώση κατά 6,9%.
  - **Λέβητες, μηχανές κ.λ.π.:** αξία €3,1 εκ., αύξηση κατά 17,6% μερίδιο 5,5%. Αφορά μία πολύ ευρεία γκάμα προϊόντων, αλλά κυρίως μέρη κινητήρων με αξία €1,5 εκ. και μείωση 27,1% και κατά δεύτερο λόγο φίλτρα αξίας €685 χιλ. και αύξηση 26,9%.

Οι εξαγωγές μαρμάρου σημείωσαν ανοδική πορεία με αξία €1,8 εκ. και αύξηση 8%.

Ακολουθούν τα ειδικά νήματα, κυρίως **δίχτυα** με 1,16 εκ.€ και αύξηση κατά 20%.

Τα **ιχθυηρά** κατέγραψαν αύξηση κατά 46% με αξία € 1,38 εκ και αφορούσαν κυρίως κυανού τόνο (€ 1,38 εκ., +68,56%).

Τα **καλλυντικά** με αξία € 1,2 εκ. σημείωσαν αύξηση κατά 42%.

Οι εξαγωγές **γαλακτοκομικών** ανήλθαν σε €377 χιλ., με αύξηση κατά 23%. Κυριότερο προϊόν η φέτα με αξία €258 χιλ. και αύξηση 23%, το γιαούρτι με αξία €55 χιλ. και αύξηση 15%

Οι εξαγωγές ποτών συνέχισαν την ανοδική πορεία της τελευταίας τριετίας φθάνοντας τις €484 χιλ., με αύξηση 57%. Πιο συγκεκριμένα, η εξαγωγές οίνου ανήλθαν σε €429 χιλ., με αύξηση 55%. Σε αντίστοιχο επίπεδο αύξησης κινούνται οι εξαγωγές οίνου και κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Μαΐου 2017.

**Αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εξαγωγών
είναι προσβάσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση:**
<http://bit.ly/2ukpzAl>

Προοπτικές ελληνικών εξαγωγών

Η ανακοίνωση στις αρχές Ιουλίου της κατ' αρχήν Συμφωνίας Οικονομικής Συνεργασίας Ε.Ε. - Ιαπωνίας με χρονικό ορίζοντα θέσης της σε ισχύ περί το μέσο 2019 βελτιώνει τις προοπτικές εξαγωγής αρκετών κατηγοριών ελληνικών προϊόντων, όπως τα τρόφιμα (γαλακτοκομικά, προϊόντα σοκολάτας, ζυμαρικά, κ.λ.π.), τα κρασιά, κ.λ.π.. Η Συμφωνία προβλέπει σταδιακή μείωση δασμών ή και άμεση, όπως στο κρασί.

Δυνατότητες διεύρυνσης εξαγωγών εκτιμάται ότι παρουσιάζουν οι εξής τομείς:

Αγροτικά προϊόντα – τρόφιμα και ποτά

Αυξημένες ευκαιρίες επιχειρηματικής δραστηριοποίησης λόγω της σταθερά φθίνουσας πορείας της αγροτικής παραγωγής. Συνεπεία αυτού, το 60% των αναγκών σε τρόφιμα ή πρώτες ύλες τροφίμων καλύπτεται από εισαγωγές. Το ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω της διαρκούς γήρανσης του πληθυσμού και μείωσης του ενεργού αγροτικού πληθυσμού.

Η αγορά τροφίμων της Ιαπωνίας αποτελεί την 2^η σημαντικότερη παγκοσμίως. Τα τρόφιμα αποτελούν την τρίτη σημαντικότερη κατηγορία εισαγομένων προϊόντων στην Ιαπωνία (ως προς την αξία).

Θετικές προοπτικές εισόδου στην ιαπωνική αγορά παρουσιάζουν τα εξής προϊόντα:

- κατεψυγμένα λαχανικά (καλαμπόκι, αρακάς, φασολάκια, κλπ)
- ελαιόλαδο, βρώσιμες ελιές
- γαλακτοκομικά
- κονσερβοποιημένα τρόφιμα (ροδάκινα, κ.λ.π.)
- έτοιμα προς κατανάλωση γεύματα και μικρο-γεύματα (σνακ)
- μέλι
- ειδικές κατηγορίες προϊόντων, όπως μαστίχα Χίου, κρόκος Κοζάνης και αυγοτάραχο Μεσολογγίου
- βιολογικά προϊόντα των ανωτέρω κατηγοριών

Προϊόντα υψηλής τεχνολογίας

Δεδομένου του υψηλού επιπέδου τεχνολογικής εξέλιξης της ιαπωνικής βιομηχανίας, όλα τα ελληνικά προϊόντα που ενσωματώνουν καινοτομία ή υψηλή τεχνολογία έχουν καλή προοπτική εισόδου (π.χ. εξειδικευμένο λογισμικό, προϊόντα οπτικής βιομηχανίας, εξειδικευμένοι ημιαγωγοί, κ.λ.π.). Ιδιαίτερες προοπτικές έχει ο κλάδος δημιουργίας λογισμικού ιδίως σε ότι αφορά την κάλυψη βιομηχανικών αναγκών, καθώς και ο κλάδος ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Είναι χαρακτηριστικό ότι παρατηρείται πολύ μεγάλη ποσοσταία αύξηση εξαγωγών στις κατηγορίες του οπτικού και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού

Προϊόντα προσωπικής φροντίδας

Η Ιαπωνία είναι η δεύτερη, μετά τις Η.Π.Α. αγορά καλλυντικών παγκοσμίως, με ετήσιες εισαγωγές που ξεπερνούν σε αξία το €1,2 δισ. Ελληνικά ποιοτικά καλλυντικά, μπορούν να γνωρίσουν επιτυχία στην σχετική ιαπωνική αγορά. Παρουσία διαθέτουν ήδη η εταιρεία Arivita μέσω θυγατρικής της εταιρείας διανομών και σε μικρότερο βαθμό η εταιρεία ΚΟΡΡΕΣ μέσω της εταιρείας διανομών "Fits Corporation KK". Η Arivita διανύει φάση αναδιάρθρωσης κατά την οποία άλλαξε την μετοχική σύνθεση της θυγατρικής της εταιρείας στην Ιαπωνία περιορίζοντας την συμμετοχή της στο 50%, ενώ παράλληλα μείωσε τον αριθμό των καταστημάτων της από 11 σε 6.

Κοσμήματα

Η ιαπωνική αγορά επιζητά προϊόντα υψηλής αισθητικής και αντίστοιχης ποιότητας και κόστους. Ιδιαίτερες προοπτικές έχει το κόσμημα (παραδοσιακό και σύγχρονο). Η εταιρεία Folli-Follie διαθέτει περισσότερα από 80 σημεία πώλησης, με κύκλο εργασιών που ξεπερνά μεν τα 90 εκ. €, δεν μεταφράζεται όμως σε εισαγωγές από την Ελλάδα

Γουναρικά

Υπάρχουν θετικές προοπτικές δεδομένου του εισοδηματικού επιπέδου, την χαμηλή μέση χειμερινή θερμοκρασία και το χαμηλό επίπεδο αντιδράσεων στα προϊόντα γουνοποιίας.

Δομικά υλικά - Μάρμαρο

Τα σύγχρονα κτήρια είναι υψηλών απαιτήσεων και αισθητικής με αποτέλεσμα να υπάρχουν θετικές προοπτικές για συγκεκριμένους υποκλάδους, όπως αλουμίνιο, μάρμαρο, προϊόντα πέτρας, κ.λ.π.

Στα σύγχρονα ιαπωνικά κτήρια γίνεται ευρεία χρήση τέτοιων υλικών, τα οποία είναι ιδιαίτερως προσφιλή. Ιδίως ως προς το αλουμίνιο, δυνατότητες υπάρχουν, επίσης, σε ό,τι αφορά την εξαγωγή του σε ημικατεργασμένη μορφή για την αυτοκινητοβιομηχανία και για άλλες βιομηχανικές χρήσεις. Ιδίως ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων Τόκυο – 2020, παρουσιάζονται ευκαιρίες λόγω των κατασκευαστικών έργων που απαιτούνται.

Αιτίες χαμηλών ελληνικών εξαγωγικών επιδόσεων

- Έλλειψη εθνικού branding.
 Η Ελλάδα στερείται ισχυρής διεθνούς εικόνας και ισχυρών επωνυμιών προϊόντων, με αποτέλεσμα οι Ιάπωνες καταναλωτές να δυσκολεύονται ή και να μην μπορούν τις περισσότερες φορές να συνδέσουν τη χώρα μας με κάτι συγκεκριμένο που θα μπορούσε να μεταφραστεί σε ζήτηση προϊόντος ή υπηρεσίας.
 Η εικόνα που διατηρεί στο υποσυνείδητό του ο μέσος Ιάπωνας για την Ελλάδα, δεν οδηγεί συνειρμικά στην εικόνα χώρας υψηλού επιπέδου παραγωγής και σύγχρονου τρόπου ζωής.
- Τα ελληνικά προϊόντα είναι συχνά χαμηλής εντάσεως τεχνολογίας και προστιθέμενης αξίας, επομένως αντιμετωπίζουν έντονο ανταγωνισμό από χώρες φθηνού εργατικού κόστους
- Η ιαπωνική αγορά δεν αποτελεί προτεραιότητα
- Μη ικανοποιητική γνώση της αγοράς
- Ποιότητα / προδιαγραφές / συσκευασία που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις
- Περιστασιακή / αποσπασματική προσέγγισή της χωρίς συνέχεια και προοπτική σε βάθος χρόνου.
- Υψηλό κόστος προβολής και διαφήμισης των προϊόντων

Δυσχέρειες πρόσβασης των ελληνικών προϊόντων στην ιαπωνική αγορά

- Απαγόρευση εισαγωγής των νωπών φρούτων και λαχανικών, με το πρόσχημα των φυτοϋγειονομικών παθήσεων
- Πολύπλοκες διαδικασίες εισαγωγής
- Απαγόρευση εισαγωγής νωπού κρέατος και παρασκευασμάτων κρέατος με εξαιρετικά πολύπλοκες προϋποθέσεις εισαγωγής
- Μη δασμολογικά εμπόδια, όπως π.χ. η ένταξη του στραγγιστού γιαουρτιού σε δυσμενή δασμολογικής κλάση

Δράσεις προώθησης ελληνικών προϊόντων

- **Οίνος:** στα μέσα 2015 ξεκίνησε η υλοποίηση προγράμματος, με φορέα υλοποίησης το Enterprise Greece, το οποίο έχει αποδώσει ήδη πολύ καλά αποτελέσματα. Ο αριθμός των εισαγωγικών εταιρειών αυξήθηκε από 3 σε 8, η αξία εξαγωγών τριπλασιάστηκε την τελευταία τριετία και τα έως τώρα αποτελέσματα του 2017 δείχνουν περαιτέρω άνοδο κατά 60%. Επίσης, η Ελλάδα συμμετείχε για πρώτη φορά με εθνικό περίπτερο στην Έκθεση Vinexpo Tokyo τον Νοέμβριο 2016. Το πρόγραμμα αναμένεται να συνεχισθεί για μία ακόμη τριετία.
- **Τρόφιμα:** υλοποιούνται επαναλαμβανόμενες δράσεις, σε συνεργασία με το Enterprise Greece, που εστιάζουν ιδίως σε επιχειρηματικές συναντήσεις. Τον Ιούνιο 2016 οργανώθηκε αποστολή 15 ιαπωνικών εισαγωγικών για B2B συναντήσεις στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη που επαναλήφθηκε με 6 εταιρείες τον Ιούνιο 2017. Τον Νοέμβριο 2016 πραγματοποιήθηκε αποστολή 15 ελληνικών εταιρειών στο Τόκιο. Το πρόγραμμα θα συνεχισθεί με επέκταση των δράσεων και συνδυασμός του με την προώθηση του οίνου και του τουρισμού. Πέραν αυτών, έχει διευρυνθεί σε εμβαδό το εθνικό περίπτερο που έχουμε στην Διεθνή Έκθεση Τροφίμων Foodex (κάθε Μάρτιο). Στην Foodex Μαρτίου 2018 προβλέπεται να υπάρχει και οικόνο bar.
- **Μαστίχα:** το 2016 ξεκίνησε πρόγραμμα προώθησης από την Ένωση Μσιχοπααραγωγών Χίου και φορέα υλοποίησης την Sorexa Hellas. Το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη.

Επιχειρηματικός οδηγός για τις ελληνικές εταιρείες με εκτενείς αναφορές σε οικονομικά και εμπορικά στοιχεία είναι ανηρτημένος στην διεύθυνση:

www.japan-greece-business.gr

Συντάκτης:

Διονύσης Πρωτοπαπάς

Σύμβουλος Α' Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Ιαπωνία - Οικονομικά μεγέθη

	Τιμή	Χρόνος αναφοράς
Ισοτιμία USD/¥en	112	Ιούλ.-17
10ετές ομόλογο	0,08%	Ιούλ.-17
Χρηματιστήριο	16507 μονάδες	Μάιος-16
ΑΕΠ		
ΑΕΠ	4.939 δισ.USD	Δεκ.-16
ΑΕΠ ρυθμός μεταβολής	0,3%	Μάρτ.-17
ΑΕΠ μεταβολή σε ετήσια βάση	1,3%	Μάρτ.-17
ΑΕΠ (σταθερές τιμές)	525.151	Μάρτ.-17
ΑΕΠ κατά κεφαλή	47.608 USD	Μάρτ.-17
ΑΕΠ κατά κεφαλή (σε τιμές αγοραστικής δύναμης PPP)	38.240 USD	Μάρτ.-17
Αγορά εργασίας		
Ανεργία %	3,1%	Μάιος-17
Απασχολούμενοι	65.190.000 άτομα	Μάιος-17
Ανεργοί	2.050.000 άτομα	Μάιος-17
Κενές θέσεις	939.000	Μάιος-17
Ανεργία % νέων	5,0%	Μάιος-17
Ποσοστό συμμετοχής εργατικού δυναμικού	60,8%	Μάρτ.-13
Μέσος μισθός	313 JPY χιλ./μήνα	Μάιος-17
Μέσος μισθός μεταποίησης	336 χιλ./μήνα	Μάιος-17
Πληθυσμός	127 εκ.	Δεκ.-16
μ.ό. ηλικίας συνταξιοδότησης γυναικών	62	Δεκ.-16
μ.ό. ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών	62	Δεκ.-16
Ανεργία μακροπρόθεσμη %	1,3%	Δεκ.-14
Ελάχιστος μισθός	823 JPY/ώρα	Δεκ.-16
Μεταβολή μισθών %	0,7%	Μάιος-17
Τιμές		
Πληθωρισμός	0,4%	Μάιος-17
Πληθωρισμός δομικός	0,4%	Μάιος-17
Πληθωρισμός ειδών διατροφής	0,8%	Μάιος-17
Χρήμα		
Βασικό επιτόκιο	-0,1%	Ιούν.-17
Διατραπεζικό επιτόκιο	-0.1%	Ιούν.-17
Προσφορά Χρήματος M0	95.041 JPY δισ.	Ιούν.-17
Προσφορά Χρήματος M1	712.525 JPY δισ.	Ιούν.-17
Προσφορά Χρήματος M2	976.595 JPY δισ.	Ιούν.-17
Προσφορά Χρήματος M3	1.297.836 JPY δισ	Ιούν.-17
Συναλλαγματικά αποθέματα	1.249.847 USD εκ.	Ιούν.-17
Δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα	446.927 JPY δισ.	Ιούν.-17
Ξένες επενδύσεις σε μετοχές (μεταβολή)	-35 JPY δισ.	Ιούν.-17
Ξένες επενδύσεις σε ομόλογα	840%	Ιούν.-17
Μεταβολή δανείων	3.3%	Ιούν.-17
Επιτόκιο καταθέσεων	0,3%	Ιούν.-17
Ιδιωτικό χρέος ως προς ΑΕΠ	231%	Δεκ.-15
Εμπόριο		
Ισοζύγιο πληρωμών	-203 JPY δισ.	Μάιος-17
Εξαγωγές	5.851 JPY δισ.	Μάιος-17

Εισαγωγές	6.055 JPY δις.	Μάιος-17
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	1.654 JPY δις.	Μάιος-17
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ως % επί ΑΕΠ	3,7%	Δεκ.-15
Εξωτερικό χρέος	387.147 JPY δις.	Μάιος-17
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	16.182 JPY εκατοντάδες εκ.	Μάιος-17
Αποθέματα χρυσού	765 τόννοι	Μάρτ.-17
Παραγωγή αργού πετρελαίου	4 BBL/D/1K	Φεβρ.-17
Κυβέρνηση		
Αποτέλεσμα προϋπολογισμού επί ΑΕΠ	-4,5%	Δεκ.-16
Δημόσιο χρέος ως % επί ΑΕΠ	250%	Δεκ.-16
Government Budget Value	- 17.171 JPY εκατοντάδες εκ.	Μάρτ.-17
Κρατικές δαπάνες	105.884 JPY δις.	Μάρτ.-17
Στρατιωτικές δαπάνες	41.569 USD εκ.	Δεκ.-16
Επιχειρήσεις		
Βιομηχανική παραγωγή	6,5%	Μάιος-17
Βιομηχανική παραγωγή (μηνιαία εξέλιξη MoM)	-3,6%	Μάιος-17
Μεταποίηση - μεταβολή	6,71%	Μάιος-17
% κάλυψης δυναμικότητας	99,8%	Μάιος-17
Νέες παραγγελίες	934 JPY δις.	Μάιος-17
Παραγγελίες μηχανολογικού εξοπλισμού	-3,6%	Μάιος-17
Αποθέματα - μεταβολή	-1.002 JPY δις.	Μάρτ.-17
Χρεωκοπίες	706 εταιρείες	Ιούν.-17
Εταιρικά κέρδη	20.131 JPY δις.	Μάρτ.-17
Νέα οχήματα – παραγωγή	593.895	Μάιος-17
Νέα οχήματα - κυκλοφορία	274.000	Ιούν.-17
Μεταλλευτική παραγωγή	7,46%	Μάιος-17
Κατανάλωση		
Εμπιστοσύνη καταναλωτών	43,6	Ιούν.-17
Πωλήσεις λιανικής - μηνιαία εξέλιξη MoM	-1,6%	Μάιος-17
Πωλήσεις λιανικής - ετήσια εξέλιξη YoY	2%	Μάιος-17
Δαπάνες νοικοκυριών	-0,1%	Μάιος-17
Καταναλωτική δαπάνη	297.895 JPY δις.	Μάρτ.-17
Διαθέσιμο προσωπικό εισόδημα	308 χιλ. JPY	Μάιος-17
Αποταμίευση φυσικών προσώπων (μεταβολή)	-9,1%	Μάιος-17
Επιτόκιο δανεισμού	0.95%	Μάιος-17
Δανεισμός προς καταναλωτές	334.522 JPY δις.	Μάιος-17
Τιμή καυσίμων	1,17 USD/λίτρο	Μάιος-17
Χρέος νοικοκυριών ως προς ΑΕΠ	62,5%	Μάιος-17
Κατοικίες		
Δείκτης κατοικιών	107	Ιαν.-16
Νέες κατοικίες	8,4%	Μάρτ.-16
Παραγγελίες κατασκευής	19.80%	Μάρτ.-16
Φόροι		
Ποσοστό φορολόγησης εταιρειών	30.86%	Δεκ.-16
Ποσοστό φορολόγησης φυσικών προσώπων	55.95%	Δεκ.-16
Φόρος κατανάλωσης %	8%	Δεκ.-16
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (σύνολο επί μισθού) %	29,6%	Δεκ.-16
Εργοδοτικές εισφορές %	15.02%	Δεκ.-16
Εισφορές εργαζομένων για κοινωνική ασφάλιση %	14.4%	Δεκ.-16

Πηγή: www.tradingeconomics.com/japan/indicators,

Προσαρμογή: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο